

Kuntalaismatka Viipuriin ja Johannekseen

Kuntalaismatka oli matkaohjelmaltaan mielenkiintoinen ja vaihteleva. Pääsimme uusiin. ennen-näkemättömiin kohteisiin, mutta myös tutut paikat olivat matkan kohteina. Matkalla oli mukana Kaarinan, Paimion ja Liedon kuntien edustajia. Kaarinasta oli mukana kaupunginjohtaja Harri Virta, joka aikaisemminkin on vieraillut Viipurissa ja Johanneksessa.

Tulleissa emme kauankaan viipyneet ja iltapäivällä saavuimme Viipuriin. Kiertoajelu kaupungilla Seppo Santalan selostamana antoi ainakin ensikertalaisille näkymän vanhasta, kauniista ja historiallisesta Viipurista. Kaupunki pesee kasvojaan koko ajan. Rakennuksia kunnostetaan ja uusiakin rakennetaan. Majoituimme hotelli Viipuriin, jossa toimi entisaikaan ravintola Knut Posse ja takapihan rakennuksissa sijaitsi sanomalehti Karjalan painopaikka. Lähellä on Viipurin asema, Torkkelin puisto, Alvar Aallon kirjasto, Lallukan talo, Punaisenlähteentori ja Salakkalahti. Entinen Torkkelinkatu johtaa Kauppatorille, jonka ympärillä ovat Kauppahalli, Pyöreä torni ja hotelli Victoria. Jokaisella askeleella matkailijaa ympäröi kiehtova kaupunki, jonka katuja on ehkä hänen omakin sukunsa aikoinaan astellut.

Johanneksen maailman suurin pellettitehdas ja Maksлахden kaakeli-tehdas

Lauantai oli ohjelmaa täynnä. Ajoimme Johannekseen tutustumaan tehtaan. Alun perin Johanneksen sellutehdas on Hackmanin 1928 perustama. Siellä meitä vastassa oli tehtaanjohtaja. Kiertelimme autolla suurta tehdasaluetta. Kuulimme Olgan tulkkaamana selostuksen tehtaan toiminnasta ja sen tulevaisuuden suunnitelmista. Tehdas tuottaa pahvia ja on maailman suurin pelletin valmistaja. Aikomuksena on rakentaa oma satama, jolloin kuormausta tapahtuisi suoraan laivoihin. Tuskin meistä kukaan oli ollut tietoinen, kuinka valtavan suuri alue oli, kun päästiin näkemään porttien sisäpuolelle. Seuraava kohde oli Maksлахden kaakelitehdas. Tämä oli meille revonsaarelaisille iloinen yllätys. Pääsisimme Reposen Helenan kanssa kiikaroimaan rakasta sadota. Tehtaan portti avautui hetken odoteluamme, ja täälläkin tehtaanjohtaja oli

pj. Janne Aso luovutti Martta Nurmen ompeleman ja lahjoittaman Johanneksen kirkko-taulun sosiaalikeskus Ladalle. Oikealla Ladan johtajatar Galina Safonova, vas. Sovetskin kj. Andrei Nekrasov ja tulkki Olga. (Kuva: A Nekrasovin kok.)

vieraita vastassa. Nyt päästiin ulos autosta katselemaan ympärillemme. Valtavan iso sirkkelinterä sahasi graniittia vesijäähdytteisesti. Ulkona oli kauniista graniittia, jonka pintaa piti päästä koskettamaan. Pääsimme sisälle tehtaaseen, jossa johtaja esitteli kaikki tuotannon vaiheet. Tehdassalissa huomiota herätti siisteys. Johannes-Seuran puheenjohtaja Janne Asolle luovutettiin muistoksi tehtaan valmistama laatta. Nyt oli vielä päästävä kiikaroimaan Revonsaarta. Tässä kohtaa voisi huokaista: ”Voi, niin lähellä, mutta kuitenkin niin kaukana!” Lähellä oli myös Haltiansaari.

Kirjolan poluilla ja Vaahtolassa

Kävimme taas Kirjolassa, mutta nyt retki oli viimekertaista antoisampi. Alkuperäiset portinpylväät ovat heti

tien päässä. Toinen niistä makaa maassa. Pietarilainen, erittäin varakas yksityishenkilö on rakennuttanut Kirjolan rantaan ”linnan”, joka useine torneineen on vaikuttava näky. Tästä tuli toinen yllätys. Omistajan luvalla pääsimme portista sisälle. Kaikkialla on siistiä ja runsas rahan käyttö näkyi ympäristössäkin. Pitkän laiturin alkupäässä on kaksi pylvästä, joiden päässä on merelle tähyilevät leijonapatsaat. Laiturilta voimme taas kaihoten katsella vastapäätä olevaa Revonsaarta. Viime kerralta jäi vaivamaan mieltä, ettei löydetty Kirjolan kartanon kaivoa. Kaivo olikin kauempana ja erillään muista rakennuksista. Sinne kävelimme polkua pitkin. Kaivo on alkuperäinen, ja sen vettä käytetään yhä. Vinssillä lasketaan köyden päässä oleva ämpäri alas ja koukkaistaan täyteen vettä. Vesi oli kirkasta ja sen makukin

oli hyvä. Matka jatkui Johannekseen ja aluksi sosiaalikeskus Ladaan. Sinne oli viemisenä Terhi Reposen aktiivisen toiminnan ansiosta kuusi kunnostettua pyörätuolia. Tuoleille on varmasti käyttöä. Kaksi tuolia jäi vielä seuraavaan kertaan. Martta Nurmi oli ommellut Johanneksen kirkkoa esittävän taulun lahjoitettavaksi Ladalle. Ladassa juotiin kahvit, kuten aina ennenkin. Jotkut ehdivät käydä paikallisella torilla ja kaupoissa. Kirkonmäellä oli käytävä katsomassa uutta ristin edessä olevaa alttaria. Se oli saatu valmiiksi pari päivää ennen tuloamme. Omasta mielestäni se näyttää mittasuhteiltaan matalalta ja lyhyeltä takana olevan ristin kokoon verrattuna. Vieraille näytettiin vielä venesatama ja entisen Johanneksen pappilan navetan seinässä oleva laatta. Laatatassa on teksti ”Pyhä Johannes A.D. 1617”. Kuntien edustajat toivat lahjoja Sovetskin kaupunginjohtaja Andrei Nekrasoville. Nekrasov toivoi Johannekseen yhteisesti järjestettäviä 400-vuotisjuhlia vuonna 2017. Iltapäivä oli jo pitkällä saapuessamme takaisin Viipuriin. Vielä ehdittiin tutustua Alvar Aallon suunnittelemaan kirjastoon. Ilta Pyöreässä tornissa päätti mielenkiintoisen päivän. Tunnelmapalana oli kävely takaisin hotellille kuutamoisessa Torkkelin puistossa.

Kunniakas Tali-Ihantalan sotatanner

Lauantaaamuna oli vielä aikaa käydä ostoksilla taikka kävellä kaupungilla. Näppäilin valokuvia tutuista kohteista. Hain Salakkalahden puistosta Kalapoika-patsasta, mutta ei sitä enää ole siellä. Venäläiset ovat pystyttäneet sinne omia patsaitaan. Poikkesin kaupahallin kupeessa olevaan kukkakauppaan ostamaan ruusuja viedäkseen ne Tali-Ihantalan taistelujen muistomerkille. Kukkakaupan omistaja oli nuori nainen ja kauppa oli mitä kauneimmin sisustettu. Siellä näkyi naisen kädenjälki.

Kolme punaista ja kaksi valkoista upeaa ruusua eivät paljon maksaneet. Matkan viimeinen etappi oli Tali-Ihantala. Se on oman matkani odotetuin kohde. Kauniit maisemat aurinkoisessa aamussa vi-lahtelevat ohi. Saavuimme Ihantalaan suurelle aukiolle, jonka reunalla on valtaisa siirtokivilohkare. Kivessä on teksti ”1944 Ihantalan taistelut kunnia sankareille”. Kiven eteen oli kerätty sotaromua maastosta. Tämä aukio oli vuonna 1944 koven taistelujen näyttämö. Neuvostoliiton suurhyökkäys saatiin torjuttua. Tapahtui Ihantalan ihme. Kauempana metsässä on Ihantalan vanhan siviilihautausmaan jäänteet. Täältä näkyy myös Ihantalanjärvi. Paikka on arvokas ja kunnioitettava meille suomalaisille. Tali-Ihantalan taistelujen ansiosta Suomi säilyi itsenäisenä.

Johannes-Seuran puheenjohtaja Janne Aso ja Pirjo Ruoho laskivat seppeleen, jonka nauhoissa luki: ”Ihantalan taistelussa kaatuneille ja taistelijoiden muistoa kunnioittaen. Johannes-Seura ry.” Isäni Walfrid Katajainen osallistui tähän taisteluun JR 35:n joukoissa, joita komensi majuri Paavo Kairinen. Kaikkiaan viisi vuotta kului isäni sotaretkellä. Laskin kunnioituksella ja kiittolisuudella ruusut kivelle isäni muistoksi, yhden ruusun kutakin vuotta kohden. Lauloimme lopuksi yhdessä ”Jo Karjalan kunnailla...” ja joimme kahvit. Tunnelmaa latisti venäläinen viinakauppias aivan muistokiven vieressä. Tällä paikalla Tali-Ihantalan sankarien muistoksi sopivat Yrjö Jylhän säkeet ”On hyvä meidän olla, pois verikyyneleet, me nukumme vainiolla, jost’emme luopuneet”.

Hyvää syksyä kaikille ja erityiset kiitokset lahjoituksista Terhille ja Martalle!

– Liisa Katajainen –

TÄSSÄ LEHDESSÄ:

Kansallispukujen näytös Karjalatalolla

s. 3

Rauni Peipon taidenäyttely

s. 3

Johanneksesta juuret

s. 4-5

Sukututkimuksen jäljillä

s. 6-7

Koulumuistojen äärellä

s. 8-9

Johannes esittelyssä

s. 10

Muisteluita Haltioista

s. 11

Näkymä Alvar Aallon kirjastosta. (Kuva: Pirkko Etholen)

Päätoimittajan kynästä

Johannekselaisen päätoimittaja **Hannu Rastas**

Taitoa ja taidetta

Johannekselainen kulttuurityö on aikoinaan ollut erityisesti käden taitoja ja tekijän silmää, joilla on tuotettu arkeen käytännöllisiä tarveskaluja tai vaateparsia. Ja on puvustuksista tehty tarpeen mukaan juhlaiviakin versioita. Kulttuuritaidosta esineet todistavat silloin, kun niissä on keskiverrosta poikkeavaa keveyttä, kätevyyttä, koreutta tai kestävyyttä. Niissä on ollut tekijän persoonallista leimaa. Tekijä on saattanut olla seppä, nikkari, räätäli tai käsityötaidoiltaan etevä emäntä. Heti on työn tuloksista huomattu kenen tekosia on kirkkoreki, vene, suokuokka tai juhlapuku.

Tällainen vanha esineistö jäi lähes kokonaan sodan jalkoihin, mutta tekemisen taito oli mukana evakkotaipeleella. Ja kohtahan käden taitoja tarvittiin uusissa oloissa. Perinteiset tekemisen tavat olivat ensi alkuun kunniassaan ja sen mukaiset työvälineet myös. Sitten koneistumisen ja tehdastuotannon aikakausi alkoi syrjäyttää itse tehtyä ja kaupan hyllystä haettiin tarpeellinen. Käden taidoista tuli harvempien harrastus ja aikaisempaa harvemmin huomattu. Arvostuksen kuoppaan ei kuitenkaan ole tarvinnut jäädä, sillä yksilöllinen osaaminen koetaan standardien keskellä jälleen merkittävänä taitona.

Uudemman polven johannekselaisille taiteen eri osa-alueet tarjoavat kanavan harjoittaa käden taitoja ja muitakin persoonallisia ilmaisutaitoja. Lukumäärältään kyse lienee sadoista taiteentekijöistä. Lajeina löytyy kuvanveistoa, valokuvausta, runoa, proosaa ja näytelmiä, musiikkia eri muodoissaan, teatteria kulisista estradeille, taiteenteon materiaaleina puuta, kiveä, metalleja, keramiikkaa, lasia tai digitaalisia elementtejä. Kuvantekijöillä on valittavissa laaja kirjo tekniikoita, voi uppoutua yhteen tai kellua laajemmalla pinnalla.

Kaikkia Johannes-taustaisia taiteentekijöitä emme saa koskaan tietoomme. Karjalaiset juuret eivät ole kaikille merkityksellisiä tai ne eivät ole kunnolla tiedossakaan. Pyrimme kuitenkin lehden välityksin tuomaan näkyville uusia nimiä taiteenkin saralta, osa meille viestitään ja osaan törmäämme puolittain sattumalta. He ja monet jo aikaisemmin tuntemamme osaajat jatkavat perinteitä. Nykyisin käden ja pään taitoja voidaan harjoittaa vapaammalla tavalla kuin entisajan arjessa. Tässä lehdessä pääsemme esittelemään Rauni Peipon, jonka yhden teoksen olen valinnut myös pääkirjoituksen kuvitukseen. Hänen tuore näyttelynsä ehtii päättyä lehden painatuksen jälkeen, mutta ennen lukijoille saapumista. Uusia mahdollisuuksia tarjoutunee ja niistä mielellään välitämme tietoa.

Johannekselainen

JOHANNEKSELAISEN PERINTEEN VAALIJA ♦ 66. VUOSIKERTA

Aineiston toimittaminen

Aineiston toimittamiseen on käytettävissä useita eri vaihtoehtoja. Mieluiten otamme vastaan valmiiksi sähköiseen muotoon tehtyä aineistoa eli sähköpostilla tai levykkeillä toimitettua, mutta kaikki perinteiset menettelytavat ovat edelleen myös käytössä.

Sähköpostilla aineiston voi toimittaa osoitteeseen hannu.rastas@dlc.fi tai marjatta.haltia@kolumbus.fi. Levykkeet ja paperilla olevan aineiston voit lähettää osoitteella: tai voit toimittaa sen seuran toimistoon Piikkiöön: Johannekselainen, Myllytie 1, 21500 Piikkiö.

Pyydämme toimittamaan aineiston seuraavasti:

Seuraava numero ilmestyy joulukuun puolessa välissä. Aineiston toimittaminen viimeistään 21.11.2015 mennessä (painovp 15.12.). Seuraava numero ilmestyy kaksoisnumerona tammi-helmikuun vaihteessa.

Lehti lähtee jakeluun suoraan kirjapainosta. Osa tilaajista saa sen jo painopäivää seuraavana päivänä ja kaikki kotimaan tilaajat viimeistään kolmantena arkipäivänä painopäivän jälkeen. Jos aineiston toimittamisesta on kysyttävää tai ilmenee häiriöitä jakeluaikataulussa, ottakaa yhteyttä lehti-toimikunnan jäseniin.

Lehti-toimikunta

Kuolleita

Helvi Eliina Hörkkö kuoli 16.9.2015 Ulvilassa. Hän oli syntynyt 15.5.1926 Johanneksen Tikkalassa. Rakkaudella muistaen ja kaivaten Toivo-veli, sukulaiset ja ystävät. Siunattu läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta.

Merkkipäiviä

97 vuotta

97 vuotta täyttää Lahdessa 5.11.2015 **Viljam Hörkkö**, Johanneksen Kaijalasta.

70 vuotta

70 vuotta täytti **Toivo Kiskonen** 20.8.2015. Toivon vanhemmat Tyyne o.s. Roininen ja Jouko Kiskonen Vaahtolan Metsäkylästä.

Kastettuja

Danielan pikkusisko, syntyi 28.8.2015, sai pyhässä kasteessa nimen **Leona Meri Milea**. Vanhemmat Karoliina Koivisto ja Miika Juusti Kaarinasta. Karoliinan isovanhemmat Martta ja Kauko Loikas (Haltiansaari, Kaijala). Miikan isovanhemmat Tyyne ja Armas Airikka (Viipuri, Revonsaari).

Valmistuneita

Turun yliopistossa on valtiotieteiden maisteriksi valmistunut mynämäkeläinen **Niko Johannes Salminen**.

Päättötyön aihepiirinä on Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi koskien Turun kaupungin ympäristönsuojelutoimiston projekteja vuosina 1995-2000.

Nikon vanhemmat Timo ja Helena Salminen. Nikon mummi Inkeri Salminen o.s. Pentti oli kotoisin Vaahtolan Pentinmäeltä.

Johannes-Seura etsii taloudenhoitajaa

Johannes-Seura ry hakee luottamustoimipohjaista taloudenhoitajaa vastaamaan seuran taloushallinnosta. Nykyinen taloudenhoitajamme keskittyy kansallispukuprojektiin.

Taloudenhoitaja huolehtii mm. tilinpäätöksen ja talousarvion valmistelusta, toiminnantarkastuksen järjestämisestä toiminnantarkastajien kanssa, veroilmoituksesta, avustusanomuksista ja jäsenrekisteristä ja laskutuksesta. Taloudenhoitaja toimii tiiviissä yhteistyössä toimistonhoitajan kanssa ja hänen työparinaan.

Taloudenhoitaja toimii kiinteässä yhteistyössä puheenjohtajan, toimistonhoitajan, päätoimittajan ja seuran sihteerin kanssa, jotta seuran toiminta on kokonaisvaltaisesti koordinoitua.

Taloudenhoitaja selvittää talouteen vaikuttavia asioita ja uusien palvelujen käyttöönottoa ja niiden ajantasalla pysymisen. Luonteva esiintymistaito ja iloinen karjalainen luonne on eduksi.

Tehtävästä kiinnostuneita pyydetään olemaan yhteydessä marraskuun loppuun mennessä seuran puheenjohtaja Janne Asoon, p. 044 333 0112 tai janne.aso@kaarina.fi.

Tilaa Johannekselainen

Lehtemme tilaushinta pysyy ensi vuonnakin ennallaan

– kotimaahan 30 eurolla!

Tilaa nyt lehti perheenjäsenelle, tuttavalle, sukulaiselle, naapurille.

Joulukuun 2015 numero maksutta!

Löydät yhteystiedot takasivulta.

Tapahtumakalenteri

2015

MARRASKUU

14.11.

Päättilän koulupiiriläisten syyskokous klo 13.00 Littoisten monitoimitalolla. Nuoret mukaan!

21.11.

Perinnekäsityökerho seuran toimistolla klo 10 alkaen.

29.11.

Johannes-Seuran pikkujoulu klo 16 alkaen Piikkiön Pontelassa.

JOULUKUU

7.12.

Porin seudun johannekselaiset kokoontuvat klo 18.00 ravintola Liisanpuiston Krouvari-kabinetissa Porissa, Liisankatu 20. Pikkupaketti mukaan.

12.12.

Uuraan saariston väen joulujuhla Helsingin Karjalatalolla klo 13.

14.12.

Johannes-Seuran joulukahvitilaisuus maanantaina 14.12.2015 klo 12 – 17 seuran toimistolla, Myllytie 1 Piikkiö. Tervetulloo kohvi!

19.12.

Saarelaisten (Haltia –Villi ja Revonsaari-Räihälä ja Huunonsaari) pikkujoulu seuran toimistolla klo 13. Ennakoilm. ks. sivu 12.

19.12.

Johannekselaisen kirjoituskilpa päättyy, ks. sivu 5.

2016

HELMIKUU

7-8.2.

Johannes-Seuran talviristeily Turku-Tukholma-Turku.

Valtakunnallinen talvi-sodan syttymisen muistotilaisuus 29.11. Turussa

Muistotilaisuus pidetään sunnuntai-na 29.11.2015 klo 13 Turun työväenopiston tiloissa, Kaskenkatu 5, Turku. Tilaisuudessa puhuu Varsinais-Suomen maakuntajohtaja Kari Häkämies.

Ohjelmassa on muun muassa Karjalan Liiton tervehdys, veteraanin tervehdys sekä musiikkiesityksiä, Turun Sotaveteraanikuoron lauluesitys sekä Ruskon seurakunnan pappien runo- ja lauluesitys.

Tilaisuuteen on vapaa pääsy. Järjestäjä on Varsinais-Suomen Karjalaisseurojen piiri ry.

Johannes-Seuran toimiston aukioloajat

Marraskuu

LA 7.11. 10-15

KE 11.11. 12-17

KE 18.11. 12-17

LA 21.11. 10-15

KE 25.11. 12-17

Joulukuu

KE 2.12. 12-17

LA 5.12. 10-15

KE 9.12. 12-17

MA 14.12. 12-17

KE 16.12. 12-17

LA 19.12. 10-15

KE 30.12. 12-17

Neidon nauhat ja naiseen nappi: Karjalaisten kansallispukujen näytös Helsingin Karjalatalolla

Karjalaisia kansallispukuja esiteltiin useita kymmeniä kansallispuvun 130-vuotisjuhlassa 17.10.2015 Helsingin Karjalatalolla. Näytös kantoi nimeä Neidon nauhat ja naiseen nappi. Johanneksen naisen puvun mannekiineina olivat Riitta Kukkonen ja Liisa Katajainen. Helge Toivosella oli yllään Johanneksen miehen puku. Kaikki kansallispuvut vuorollaan esitteli Karjalan Liiton toiminnanjohtaja Satu Hallenberg.

Helge Toivonen Johanneksen kansallispuvussa Evakkoäiti-muistomerkin vierellä.

Ennen varsinaista näytöstä valokuvattiin kaikki mannekiinit. Olimme kaikki kolme samoissa kuvissa. Erityisesti haluttiin tuoda esille Riitan päähineenä ollut huntu. Yritimme toimia valokuvaajan ohjeiden mukaisesti ja olla mahdollisimman luontevia.

Saimme ohjeistusta liikkumisesta lavalla ja lisäksi pitäjäkylven. Istuma-paikat olivat aakkosjärjestyksessä, joten Johannes olikin jo neljäntenä. Pyörähtelimme lavalla ja esittelimme pukujemme yksityiskohtia. Seiskarin miesten puku herätti erityistä huomiota kauniine sukkiineen. Pohjalaista miesten kansallispukua esittelevä mannekiini teki pienen kierroksen salissa yleisön keskuudessa. Kaukolan miesten puvun kruunasi komea hattu. Mielenkiintoinen pukunäytös kesti puolitoista tuntia. Aika ei tuntunut pitkältä, kun koko ajan oli katseltavana kauniita pukuja omine yksityiskohtineen.

Ohjelma jatkui lyhyen väliajan jälkeen FM Eija Vänskä-Sinkkosen luenolla kansallispukujen historiasta ja niiden käytöstä ja huollosta. Vuonna 1885 suomalaiset naisjärjestöt valmisivat ensimmäiset kansallispuvut. Ne esiteltiin Lappeenrannassa Venäjän keisarikunnan vierailun aikana. Siitä kiin-

Evakkoäiti-patsas paljastettiin viime kesäkuussa Helsingissä. Karjalan liiton tilaama pronssiveistos seisoo 1,2 metriä korkealla jalustalla Karjalatalon edustalla Käpylässä. 1,7 metriä korkea patsas esittää evakkoäitiä lapsineen.

Liisa Katajainen.

nustus pukuihin alkoi, ja se jatkuu yhä. Luennoitsija totesi pukujen olevan kalliita, mutta eihän juhlapukeutuminen koskaan ole halpaa. Aikoinaan esiliina kuului pyhävaatetukseen ja suojeli kantajaansa pahalta silmältä. Esiliinaa ei saanut paikata. Esiliinaton nainen ei

ollut kelvollinen todistajaksi käräjillä. Tällaiset uskomukset ovat mennyttä aikaa. Lopuksi saatiin ohjeita pukujen huollosta ja säilytyksestä.

Satu Hallenberg vietti samalla 60-vuotispäiväänsä. Viipurin pukuun pukeutunut Karjalan Liiton puheenjohtaja Marjo Matikainen-Kallström esitti hänelle syntymäpäiväonnittelut ja kiitokset näytöksen järjestämisestä. Esiintyjät ja yleisö onnittelivat Satua yhteislaululla. Karjalatalon ala-aulassa lipokkaantekijä esitteli tuotantoaan. Helmi Vuorelman jatka ja Suomen Perinnetekstiilit Oy oli myös mukana omalla pöydällään. Seiniä kiersi valokuvaaja Lady Ostapeckin kansallispukuaiheinen valokuvanäyttely. Karjalatalon edustalla seisoo vaikuttava Evakkoäidin patsas. Siihen voin samaistaa oman evakkoäitini. Käsivarrella on kolmen viikon ikäinen siskoni ja vieressä äitiin nojaava viisivuotias veljeni. Itse olen isopappani hoivassa. Patsas tuo mieleen oman evakkomatkamme, kuten varmasti monelle muullekin. Patsas on kunnianosoitus kaikille evakkoäideille. Kiitokset matkakumppaneille Riitalle ja Helgelle! Teimme puvuillamme tunnetuksi entistä kotipitäjäämme Johannesta.

– Liisa Katajainen – (Kuvat ja teksti)

Johannekselaisen Rauni Peipon ensimmäinen oma taidenäyttely

Rauni Peipon (o.s. Puusa) ensimmäisen oman taidenäyttelyn avajaiset pidettiin Kirkkonummella lauantaina 17.10.2015. Näyttelyssä on esillä 22 taideteosta, joista suurin osa on tehty croquis-tekniikalla. Joukossa on muutama kukka-aiheinen vesiväriytyö, muotokuvakollaasi omista rakkaista lapsenlapsista, muotokuvateoksia ja jopa hieman heleneschjerfbeckmäinen omakuva muutaman vuoden takaa. Teoksissa on käytetty värejä, jotka luovat hyvää mieltä, iloa ja rauhaakin. ”Paratiisin puutarha” on jo uuden maalaustavan etsintää, jossa mukaan on lisätty paljon värikkäitä kukkia.

Rauni Peippo on syntynyt 9.7.1934 Koivistolla, mistä perhe muutti Johannekseen Raunin ollessa vuoden ikäinen. Raunin isä Vilho Puusa oli syntynyt vuonna 1902 Kaijalassa ja kaa-tui Tuppuran taistelussa talvella 1940. Raunin äiti Anna Juvonen syntyi 1902 Porlammilla Viipurin maalaiskunnassa. Puusat asuivat Rokkalassa ja vanhemmat kävivät Hackmanin tehtaassa töis-sä. Perheeseen kuuluivat myös Raunin sisarukset Raimo ja Seija, joka syntyi pian isän kaatumisen jälkeen.

Jatkosodan aikana perheelle rakennettiin mökki Johanneksen aseman lähelle. Evakkotaipaleella Anna lapsi-neen asui monissa paikoissa, viimei-seksi Littoisissa Tehtaanmäellä ennen oman asevelitalon valmistumista Turun Skanssinmäkeen.

Rauni pääsi ylioppilaaksi 1955, minkä jälkeen hän meni Turun Taideyhdistyksen piirustuskouluun ja vuonna 1957 Helsinkiin Ateneumiin eli Taideteolliseen Korkeakouluun si-

sustustaiteen osastolle. Ateneumissa opiskellessaan hän tapasi elämänsä suu-ren rakkauden, elokuva-ohjaaja Antti Peipon. 1964 pari meni naimisiin, ja seuraavana vuonna syntyi ensimmäinen poika, Yrjö. Peipon perhe muutti parik-sikymmeneksi vuodeksi Suomenlinnaan asumaan. Suomenlinnassa asuessaan perhe kasvoi kahdella pojalla, Kyöstillä ja Tuomaksella.

Rauni kertoi ”Croquis verhoutuu vesiväriin” -näyttelyn töiden synnystä, että tämän vuoden alusta hän innostui kovasti croquis-piirtämisestä. Croquis-tekniikka tarkoittaa luonnosmaista piir-tämistä, jossa elävä alastonmalli vaihtaa asentoa useita kertoja aina tietyn vä-liajoin. Jonkin ajan kuluttua Rauni alkoi kaivata värin käyttöä croquis-töihinsä ja niin syntyi ”verhoilu” vesivärein. Väri leijuu piirroksen päällä eikä noudata tussikuvan ääriviivoja. Töiden malleina ja innoittajina ovat olleet niin mies- kuin naismallitkin, lattialla lojuvat alastomat mallinuket, mainokset, taidekirjojen kuvat (Rauni ihailee mm. Picassoa) tai näkymät bussin ikkunasta Sisiliassa, Pranburin rantahiekat, Karibianmeri...

Avajaisissa vieraillut Raunin serkku Matti Kukkonen kertoi hauskan muis-ton Matin ja Raunin lapsuusajoilta: so-dan jälkeen Raunin perheen muutettua uuteen kotiin Skanssinmäelle yläkertaan tehtiin huone Raunille. Pula-aika kun oli, seiniin voitiin vetää vain pinko-pahvi, ei tapetteja. Rauni oli kuitenkin piirtänyt pian huoneensa kaikki seinät täyteen Aku Ankkoja ja kaikkea muuta mukavaa. Näin ensimmäinen oma ta-pettimalli oli suunniteltu. Raunin äiti oli kuitenkin niin ylpeä tyttärestään,

Näyttelyssä on esillä 22 taideteosta, joiden joukossa on muotokuvakollaasi omista rakkaista lapsenlapsista, muotokuvateoksia ja jopa hieman heleneschjerf-beckmäinen omakuva.

”CROQUIS VERHOUTUU VESIVÄRIIN”

Kirkkonummella Cafe Cleopatrassa

(Kauppakeskus Kirsikka, Saloviuksentie 3) 16.10.2015-6.11.2015

että määräsi tapetit otettavaksi mukaan, kun talo myytiin.

Rauni on siis maalannut ja piirtänyt koko ikänsä, mutta eläkepäivien koit-taessa hän on voinut paneutua taiteen tekoon täydellä tarmolla, ja nyt hän saa toteuttaa itseään haluamallaan tavalla. Työelämässä Rauni on ollut pääasiassa sisustajana ja suunnittelijana arkkitehti-toimistoissa ja sisustustaloissa. Hän on suunnitellut huonekaluja, näyttelyitä, sisustuksia monenlaisiin julkisiin ti-loihin, viimeksi pankkeihin. Nykyään Rauni käy maalaamassa työväenopistolla ja opiskelemaan piirustusta ja maalaamista Galleria Aarnessa. Maalauskurssit ja -matkat ulkomailla ovat Raunin nyky-päivää. Hän on opiskellut myös venäjän ja espanjan kieliä. Italian kieli ja kult-tuuri on alkanut kovasti kiinnostaa. Taidenäyttelyn avajaisviikolla Rauni palasi maalausmatkalta Casabrota-nimisestä pikkukaupungista Italiasta. Siellä piirrettyjä uudentyyppisiä töitä nähdään joulukuussa yhteisnäyttelys-sä Tapiolassa. Rauni matkusteleekin mielellään paljon sellaisiin paikkoihin, missä hän näkee taidetta: Lontooseen, Roomaan, Pariisiin... Taide-elämysten keräily maailmalta vaatii hyvää kuntoa, jota Raunilla on, sillä liikunta on aina ollut hänelle tärkeä harrastus. Rauni on taitava erityisesti tanssimisessa.

Olen iloinen ja ylpeä isäni serkun Raunin puolesta ja kiitän mahdollisuu-desta osallistua näyttelyn avajaisiin sekä jatkoille Leena ja Olle Hakalan luona. Oli mukavaa tavata sukulaisia, myös Raunin pojat perheineen.

– Pirjo Ruoho –

Tullaan tutuksi: Jussi ja Ismo Lindroos

– Lindroosin puutarha Oy, Piikkiö

Mikä on menestyksen resepti? Sitä kävin kysymässä veljeksiltä, jotka omistavat suvulla vuodesta 1940 olleen, viime vuosina voimakkaasti laajentuneen puutarha-alan yrityksen. Pääsin tutustumaan Piikkiön Vuoden Yrittäjiksi vuonna 2010 palkittujen Jussi ja Ismo Lindroosin uusiin kasvihuoneisiin sekä kysymään, miten hyvin veljekset ovat selvillä johannekselaisista juuristaan.

Aikamatkalle menneeeseen – isovanhemmat Tyne ja Toivo

Matkustakaamme ensin ajassa taaksepäin Johanneksen Haltiansaarelle, vuoteen 1909. **Amalia** (o.s. **Rusi**) ja **Juho Antinpoika Haltian** perheeseen syntyi poika, joka kastettiin **Toivo Johannekseksi**. Toivon äiti oli muuttanut saarelle Koivistolta, isän puolen suku oli asunut saarella jo pitkään. Seuraavana vuonna Haltiansaarella syntyi tyttölapsi **Matilda** ja **Juho Juhonpoika** Haltian perheeseen. Lapsi sai nimen **Tyine Siviä**. Tyynen ja Toivon elämäntaival jatkui myöhemmin yhteisen katon alla, ja perheeseen syntyivät Johanneksen vuosina tyttäret **Tuulikki**, **Taimi**, **Seija**, **Leena**, ja **Hilkka**. Sodan sytyttyä Toivo palveli maataan sotamiehenä mm. JR60:n riveissä Laatokan seuduilla, Äänislinnassa ja Maaselän kannaksella. Tyne-vaimo lähti evakkoon lastensa kanssa. Evakkopolut johtivat Varsinais-Suomeen ja siellä ensin Uskelan Haukkalaan (1939–1940). Ruskon-aikana (1940–1942) syntyi toinen pojista, **Veikko**, ja perheen päädyttyä Paimioon lopullisen evakon myötä syntyi siellä perheen nuorimmainen, **Hannu**. Toivo hankki perheelle elannon rautatieläisenä. Tyynen ja Toivon elämäнкаari päättyi 1980-luvun alkupuolella. Heidän viimeinen leposijansa on Paimion hautausmaalla.

Vanhemmat Seija ja Rauno

Tyynen ja Toivon lapsista kolmanneksi vanhin, Seija, kohtasi Paimiossa tansseissa piikkiöläisen **Lindroosin Raunun**, jonka isä **Uuno** oli muuttanut Piikkiöön aikoinaan Kemiöstä. Seija ja Rauno avioituivat 1950-luvun loppupuolella. 1960-luvulla perheeseen syntyi kaksi poikaa, **Jussi** ja **Ismo**. Seija työskenteli ompelijana, Rauno laitoshenkilönä. Raunun isä Uuno oli jo vuonna 1940 perustanut puutarhan, jonka tuotteita Uuno myi itsekin Turun torilla ja toimitti niitä myös tukkuun. Ensimmäinen kasvihuone valmistui vuonna 1950. Päätyönsä ohella Rauno hoiti kasvihuoneita sivutoiminaan. Uuno Lindroos kuoli vuonna 1983. Vuonna 1985 Raunun vanhempi poika Jussi päätti ottaa vastuun puutarhasta. Samalla Raunun puoliso ja Jussin äiti Seija tuli mukaan yrityksen toimintaan alkamalla myydä puutarhan tuotteita Turun torilla. Seija ja Rauno ehtivät nähdä

Jussi ja Ismo Lindroos.

poikiensa kantavan vastuun puutarhasta ja yrityksen menestymisen alun. Seija ja Rauno kuolivat molemmat vuonna 2010. Heidät on haudattu Piikkiön hautausmaalle Raunun vanhempien Uuno ja **Veera Vilhelmiina Lindroosin** viereen.

Veljekset Jussi ja Ismo

Jussilla on autosähköasentajan koulutus, mutta kesän 1985 lakkokuukausien aikana hän teki päätöksen vaihtaa alaa ja ryhtyä yrittäjäksi, jatkamaan isoisän alkamaa työtä. Puutarha-alan ammatillista koulutusta Jussilla ei ole, mutta hän on itse omatoimisesti opiskellut, käynyt kursseja ja oppinut osin kantapäänkin kautta. Hän kertoo, että on lueskellut alan kirjallisuutta, ja puutarhalla käy välillä konsulentteja katsomassa ja neuvomassa.

Ismo tuli yritykseen mukaan vuonna 2002 toimittuaan sitä ennen putkihit-saajana.

– Hän on aina ollut mukana kuvioissa, kun olemme asuneetkin tässä

vierekkäin. Puhuimme jo monta vuotta ennen, että hän jäisi kotiin töihin, kertoo Jussi veljestään. Jussi ja Ismo omistavat yrityksen yhdessä tasaosuuksin. Ismo on vastannut puutarhan teknisestä puolesta, Jussi myynnistä ja markkinoinnista, ja työnjako on toiminut hyvin.

Lokakuu 2015, Rungontie 105, Piikkiö

Puutarha on vaikuttava näky. Isot kasvihuoneet sijaitsevat molemmin puolin Piikkiön Rungontietä Littoistentien risteyksessä. Perille päästyäni on pakko soittaa ja kysyä, mistä päin veljekset oikein voisi tavoittaa. Jussi tulee pakkaamolta ja vastaa kysymyksiini samalla kun kierrämme uuden huoneen puolella. Ismon tapaan kierroksen päätyttyä.

Jussi kertoo viimeisimmästä laajennuksesta, jonka myötä viljelyala nousi 6500 m²:stä viidellä tuhannella ja on nykyisin 11 500 m²:

– Kasvihuonetta alettiin tekemään viime kesänä ja ensimmäiset salaattit

uudesta huoneesta saatiin myyntiin pääsiäisen tienoilla. Viimeisin investointi kustansi noin 1,5 milj. euroa. Uusi huone on kaksiosainen: siitä 60 % on salaattialaa ja 40 % tomaattialaa. Tomaattihuoneen puolella on kasvamassa toinen tomaattisukupolvi. Se on istutettu elokuussa, jotta voitiin ensimmäinen kuukausi kasvattaa pelkällä luonnonvalolla. Encore-tomaatteja päästiin poimimaan lokakuun puolivälin tienoilla.

Uudet tilat eivät ole kokonaisuudessaan valmiit. Logistiikka-alueen ja pakkaushuoneen viimeistely, kylmiötilat, konttorihuoneet sekä tilapäistyöntekijöiden majoitustilat ovat työn alla. Oppia ja ideoita on käyty hake-massa useilla retkillä Pohjanmaan puutarhoilla. Vain kaksi muuta puutarhayrittäjää Varsinais-Suomesta on uskaltanut investoimaan ja modernisoimaan puutarhojaan Lindroosien ohella samassa mittakaavassa: tomaatin viljelyyn erikoistunut Isakssonin Kauppapuutarha Oy Korppoosta sekä **Timo Juntti Oy:n** kurkkukasvattamo Piikkiöstä. Lindroosien moderneihin tuotantotiloihin kävivät tutustumassa myös Kauppapuutarhaliiton vihannesjaston jäsenet tänä syksynä. Kun kaikki valmistuu, ei uusia isoja laajennuksia ole suunnitelmassa.

– Nyt tuli tämä tontti lähes täyteen, pieni rakennusoikeus jäi jäljelle, toteaa Jussi.

Puutarhan suosituin salaatti on jääsalaatti, sitä on puolet pinta-alasta.

– Vuosittain tuotetaan jääsalaattia 3 miljoonaa kappaletta. Siinä on salaattit ja yrtit kaikki samassa. Tomaattia sitten noin 250 000 kiloa ja kurkkua noin 20 – 30 000 kiloa päälle. Lisäksi viljelyssä on lähinnä torimyyntin tarpeeseen mm. kesäkurpitsaa, munakoisoa ja paprikaa.

Lindroosin kasvihuoneet sijaitsevat molemmin puolin Piikkiön Rungontietä Littoistentien risteyksessä.

Yleinen yrittäjyysilmapiiri Suomessa ei ole viime vuosina ollut kovinkaan kannustava. Olette kuitenkin investoineet ja ottaneet riskejäkin. Mistä rohkeus ja uskallus?

– Kuuden vuoden aikana olemme investoineet yhteensä 3 miljoonaa euroa tähän paikkaan alkaen vanhan kasvihuoneen modernisoinnista, sitten lämpökeskus, ostomaat, tämä kasvihuone. Vuonna 2010 tehtiin lämpökeskus. Kolme vuotta sitten ostettiin naapurista maata, jolle tämä uusi huone tehtiin. Sitten ostettiin Kaarinan kaupungilta Piikkiön vanha varikkoalue. Kova hinta siitä maasta maksettiin, mutta me halusimme sen, me maksoimme sen. Ei ollut muuta mahdollista paikkaa, mihin laajentaa kuin tähän. Kyllä se (uskallus) varmaan tuli siitä, että tavara on kulkenut niin hyvin ja on saatu kaikki aina myytyä, ja sitten on etukäteen kysely: ”Teetkö laajennusta, mekin haluaisimme ostaa teidän tavaraa!” Monet sitä ovat ihmetelleet, mistä tällainen rohkeus löytyy. Se on vaan... että luottaa siihen, mitä tekee, toteaa Jussi.

Puutarhan työmyyrät

Työntekijöitä puutarhalla on 15. Omaa väkeä on lisäksi kolme: Ismo, Jussi sekä Turun torilla tuotteita myyvä ja tietohallinnosta yhdessä tilitoimiston kanssa vastaava **Elina Lindroos**. Työntekijöistä seitsemän on Vietnamista. Talvisaikaan tarvitaan töihin 15, kesäaikaan 20 työntekijää päivittäin. Myyntiin on hiljattain palkattu paimiolainen **Marjut Ruusumäki**.

– Hänellä on 20-30 vuoden kokemus hevilialta (hedelmä-vihannesalalta), hän on ollut kauppojen hevi-hoitajana, ja **Veikko Laineen** tukkuliikkeessä hedelmä- ja vihannesmyyjänä muutaman vuoden, joten hän tuntee nämä piirit, kertoo Jussi.

Yrittäjillä itsellään ei ole mahdollisuutta pitkiin lomiin, ja varsinkin sesonkiaikana kesäkuukausina on mahdollisuus vain maksimissaan kahden kolmen päivän minilomiin.

– Kyllä olemme pyrkineet pari kertaa vuodessa käymään etelässä talviaikaan. Olemme veljeni kanssa tykänneet, että pidämme lomaa enintään viikon kerrallaan vuorotellen vaikka kaksi, kolme, neljäkin kertaa vuodessa. On paljon mukavampi, kun on aina jotain, mitä odottaa. Ei tulisi mieleenkään pitää lomaa vaikkapa neljä viikkoa kerrallaan. Uuden huoneen myötä on tullut kuitenkin enemmän vapaa-aikaa. Pääsemme veljen kanssa vähän helpommalla. Tänä vuonna on ollut vähän enemmän aikaa; tänä kesänä työt pystyi lopettamaan jo seitsemältä illalla. 12 tunnin päivä riitti. Ennen painettiin yhdeksään - kymmeneen illalla, Jussi toteaa ajankäytöstään.

Kestävää kehitystä

Kasvihuoneviljelijöitä on syyllistetty ympäristön tuhoajiksi runsaan öljynpoltton vuoksi. Alalla näkyy nykyisin selvä suuntaus pehmeämmän energian käyttöön. Lindroosit kulkevat tässäkin etujoukoissa.

– Meidän paras investointimme on ollut biolämpökeskus, energiakulut tiipahtivat alle puoleen. Käytämme hake-lämmitystä, puumurskaa. Säästämme joka vuosi yli 100 000 euroa lämmityskuluissa. Lämpökeskus maksoi 300 000 euroa, joten se maksoi itsensä takaisin kolmessa vuodessa. Öljyn hinta meni jotenkin niin kalliiksi, eikä tullut sieltä enää alas, kertoo Jussi viiden vuoden

takaisesta siirtymisestä hakelämmitykseen.

Lindroosin puutarhalla on käytetty parikymmentä vuotta kimalaisia pölyttäjinä. Samoin tuholaiсторjunnassa on siirrytty biologiseen torjuntaan, heti kun se mahdollistui.

– Tuholaisiin olemme viimeiset 20 vuotta käyttäneet biologista torjuntaa. Se on sillä tavalla helpompaakin. Ruiskutusten kanssa on aina varoajat, ja ruiskuttaminen on niin hankalaa kesä-

– Parhaimmat ajat yrittäjänä ovat olleet viimeiset vuodet, kun on nähnyt, että tämä on lyönyt leiville ja kannattaa. Olen nauttinut näistä viimeisistä vuosista. Aluksi oli tietenkin tiukempaa. Kun on uskaltanut panostaa ja satsata tähän, niin se on palkinnut. Olen ollut tosi tyytyväinen viimeiset vuodet.

Myyntiväylät

– Uskon, että olemme Suomen mitta-kaavassa suurimpia puutarhayrityksiä,

dässä Kauppiaskadun puolella vapusta syyskuun loppuun lähes päivittäin. Lokakuun alusta kauppaa käydään vain perjantaisin ja lauantaicin ilmojen puitteissa suunnilleen isänpäivään asti. Lindroosien tomaatti on torimyyntissä erityisen kysyttyä. Torimyyntin jatkamisen kohtaloa katsotaan vuosi kerrallaan.

– Jos ne ottavat sen torin auki niin, että siihen tulee parkkiluola, niin siihen varmaan lopetamme. Pistetään sitten

vaikka kotimyynti isommaksi sitten ja myydään kotona näitä tuotteita, Jussi pohtii. Oman myymälän perustamista puutarhalle harkitaan mahdollisesti jo ensi vuonna, kun uusi pakkaamo valmistuu. Tarvetta myymälälle tuntuisi olevan, tälläkin hetkellä puutarhalta käy vihanneksia ostamassa 10 – 20 perhettä.

Tulevaisuus avoinna

Aika näyttää, löytyykö yritykselle jatkajia joko Jussin lapsista **Markuksesta**,

Roosasta tai Veerasta tai Ismon lapsista **Lindasta ja Lassista**. Jälkeläiset ovat nyt 15–24 -vuotiaita, eikä nuorimmista vielä tiedä, mitä he aikovat. Vanhin Jussin lapsista toimii sähköasentajana. Tässä ja nyt ei ole kuitenkaan päätösten aika, sillä veljeksillä on jäljellä useita vuosia töitä ennen eläkkeelle siirtymistä. – Lainoja tietysti maksetaan siihen asti, että päästään eläkkeelle. Olisihan se mukavaa, jos joku jatkaisi tässä. Siinä mielessäkin, kun paikat ovat kuitenkin kaikki valmiita, olemme niin paljon tähän investoineet, ettei heidän tarvitsisi mihinkään vanhaan, kannattamattomaan paikkaan jäädä. Tässä on pelipaikka valmiina, jos haluavat jatkaa. Mutta kyllä he saavat itse päättää. Olemme veljeni kanssa sanoneet, ettei ole pakko. Jos eläkeikään päästyämme ei kukaan lapsista halua jatkaa, on tämä paikka suhteellisen helppo myydä ja huoneet ovat kunnossa, kaikki toimii, tekee tulosta, niin luulisi ostajia löytyvän siinä kohtaa, purkaa Jussi sanoiksi kummankin veljeksien ajatukset.

kuumalla suojapuvut päällä. Biologinen torjunta tulee ehkä kalliimmaksi, mutta ne (ötökät) hoitavat itse kaiken, niitä ei tarvitse kuin levittää, ja sitten ne lisääntyvät. Täytyy vain olla tarkkana, että tilaa niitä alussa tarpeeksi, jos on tuholaisia. Ötökät tulevat puutarhaliikkeiden kautta, Hollannista ja Belgiasta.

Jussi ja 30 yrittäjyyden vuotta

Jussi otti Lindroosin Puutarhan johtajuuden vastuulleen hieman yli 20-vuotiaana kesällä 1985, joten tänä vuonna tuli vaiheikkaita yrittäjävuosia täyteen 30. Jussin mukaan menestyäkseen yrittäjältä vaaditaan nykypäivänä paljon sinnikkyyttä ja uskoa siihen omaan tekemiseen.

jotka jakavat tuotteet suoraan myyntipaikkoihin, Jussi kommentoi puutarhansa suuruusluokkaa. Lindrooseilla on kolme jakeluautoa, joilla vihannekset toimitetaan suoraan kauppoihin. Kaksi autoista kuljettaa puutarhan satoa tällä hetkellä yhteensä 25 kauppaan Varsinais-Suomessa (K-kaupat ja S-marketit) säteellä Naantali – Parainen – Paimio. Kolmas auto ajaa uudelle markkina-alueelle Helsinkiin.

– Meillä on tuoreustakuu: emme koskaan myy vanhempaa kuin eilen pakattua, meillä on niin kova tämä kierto, kertoo Jussi.

Torimyyntin osuus kokonaismyyntistä on pieni verrattuna tuotantomääriin. Puutarhan myyntipiste löytyy Turun torilta maalaisten pöy-

Liikenteessä Karjalassa

– Teemakirjoituskilpa avoinna edelleen –

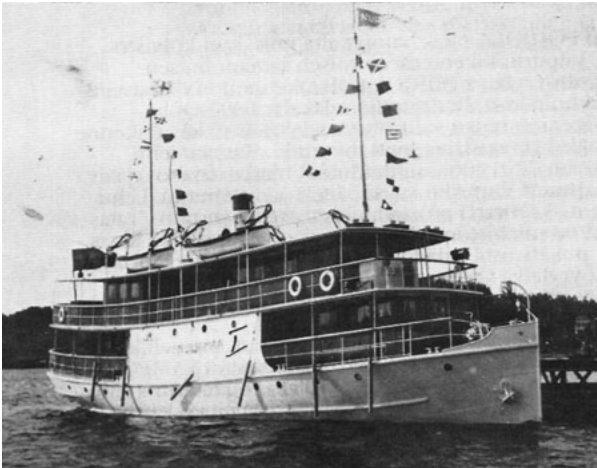
Lehden teemakirjoitusten kokoaminen ja kirjoituskilpa kohdistuu Karjalan liikenteeseen. Omakohtaisten kokemusten lisäksi tähän sopivat perheen tai suvun tai tuttavien tarinat. Evakkomatkat rajaamme pois aihepiiristä, sillä niistä on erikseen kirjoitettu paljon lehdessä vuosikymmenten aikana. Sotavuosien liikenne takaisinpaluun vuosilta tietenkin kuuluu kirjoitusteeman piiriin. Karjalan liikennettä ovat myös 80-luvun lopulla alkaneen kotikylämatkailun kokemukset ja niiden yhteydessä on käytetty paikallisiakin kuljetuksia. Karjalankannaksella liikenne oli vilkasta ja monimuotoista niin maalla kuin vesillä. Saimaan kanava oli auki matkustavaisille, saaristoliikenne säännöllistä ja maanteiden verkosto sekä raideliikenne kasvoivat. Viipuri oli liikenteen solmukoh- ta joka suuntaan myös johannekselaisille.

Muistojen muoto on vapaa: juttuina, runoina,

kuvina, kuvien kera tai ilman, murteella tai murtamatta. Muistoista voi kirjoittaa yhteisjuttujakin. Teemasta voi kirjoittaa nimimerkillä tai suoraan omalla nimellä. Nimimerkeistä pyydämme lähettämään erikseen kirjoittajatiedot suljetussa kuoressa.

Kirjoitukset ja muut aineistot pyydetään toimittamaan seuran toimistoon tai lehden sähköpostiosoitteeseen viimeistään **19.12.2015**.

– Lehtitoimikunta –

Lokakuussa jäseniä 430

Karjala DNA -projektissa oli lokakuussa 2015 jäsenenä 430 karjalaisesta juuret omaavaa, DNA-testin tehnyttä harrastajaa. Jäsenmäärä on kasvanut tasaisesti niin uusilla DNA-testin tekijöillä kuin harrastuksen jo aiemmin aloittaneilla, jotka nyt ovat löytäneet sukujuurillaan sopivan harrastusprojektin. Sodan jälkeen muuhun Suomeen evakuoitu siirtoväki (yli 400 000 karjalaista) edusti aikoinaan runsasta 10 % Suomen väkiluvusta. Niinpä ensimmäisenä jäsentavoitteena voisi olla vähintään vastaava osuus suomalaisista DNA-sukututkimuksen harrastajista. Kun Suomi DNA -projektissa on tällä hetkellä jo yli 5000 jäsentä, olisi Karjala DNA -projektille looginen vähimmäistavoite 500 jäsentä. No, se saavutetaan jo vuoden 2016 alussa.

Testeistä ja tuloksista

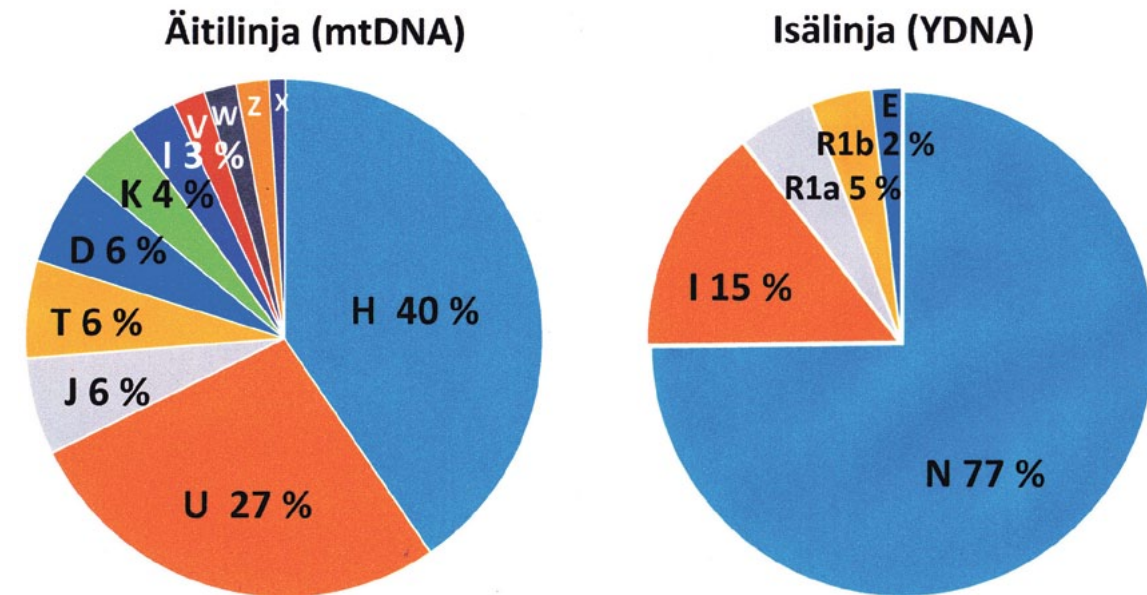
Sukututkimus on perinteisesti ollut ”patriarkaalista”, siis isä- ja poikalinjoihin painottuvaa. Sama näkyy DNA-sukututkimuksessakin. Karjala DNA -projektin jäsenistössä on isälinjan testejä (Y-DNA) tehty kaksinkertainen määrä verrattuna äitilinjän testeihin (mtDNA). Yli puolet projektin jäsenistä on lisäksi teettänyt DNA-näytteistään ”Family Finder” -testin, joka löytää ”etäserkkuja” kaikista sukuhaaroista..

Testin tekijän ykkösmielenkiinto kohdistuu tietysti omiin testituloksiin: mihin maapallon isä- tai äitilinjaan kuulun, millä ihmiskunnan sukupuun oksalla istun, antavatko tulokset viitteitä siitä, mistä sukuni on tullut, keitä tulee osumalistoilleni – siis keiden kanssa minulla on yhteinen esi-isä tai esi-äiti ja kuinka monen sukupolven päässä menneisyydessä hän on elänyt? Karjala DNA -projektin jäsenyys tuo sitten lisäarvoa harrastukseen, kun se kokoa yhteen henkilöt, joiden juuret johtavat samalle alueelle – luovutettuun Karjalaan.

Karjala DNA -projekti täytti vuoden

Johannekselaisessa kirjoitettiin talvella 2015 DNA-sukututkimuksesta ja karjalaisjuurisia harrastajia kokoavasta Karjala DNA -projektista. Mitä kuuluu projektille nyt, kun runsas vuosi on kulunut projektin käynnistämisestä?

Haploryhmien osuudet Karjala DNA –projektissa 10/2015

Lisäksi voi asettaa toiveita ja tavoitteita projektissa kertyvälle kokonaistiedolle: toisivatko tulokset esiin alueen väestötasoisia ilmiöitä ja piirteitä? Tässä toki pitää olla kärsivällinen: liian pienistä ja kokonaisuutta vielä heikosti kuvaavista otoksista ei pidä tehdä liian varmoja johtopäätöksiä. Mutta spekuloida voi.

Isälinjojen haploryhmäjakautuma (Y-DNA-testit)

Suomalaisista miehistä karkeasti 2/3 kuuluu idästä Suomen kamaralle aikoinaan – vuosituhansia sitten eri kerrostumina – tullessiin isälinjoihin

(haploryhmät N ja R1a). Noin 1/3 miehistä on tullut Suomeen lännestä (haploryhmät I ja R1b). Nämä neljä haploryhmää kattavatkin yli 98 % suomalaismiehistä. Eri haploryhmiin kuuluvat ovat siten Suomessa eri syistä liikkuneet. Silti tiedetään, että länsi- ja itäsuomalaiset miehet poikkeavat geneettisesti merkittävästi toisistaan. Sitä on tutkittu isälinjan Y-DNA -testeillä. Tietoja väestön jakautumisesta eri haploryhmiin (isä- ja äitilinjoihin) on myös lääneittäin. Luovutetun Karjalan (Viipurin läänin) väestöstähän ei näitä tutkimuksia ole voitu tehdä. Kun Karjala DNA -projektin

jäsenten isä- ja äitilinjat ovat luovutetusta Karjalasta, projektin tulokset antanevat vähitellen kuvaa tuolla alueella asuneiden geneettisestä jakautumasta.

On luontevaa odottaa, että luovutettu Karjala noudattelee muun Itä-Suomen peruskaavaa. Tältä myös tämän hetken tilanne Karjala DNA -projektissa näyttää. Itäiset N-isälinjat ovat selkeänä enemmistönä (77 %), läntisiä I-miehiä on 15 %. R1a-haploryhmään kuuluu 5 % näytteistä, R1b-haploryhmään 2 %. Loput testeissä löytyneistä haploryhmistä ovat (vielä) yksittäisiä tapauksia. Nämä luvut ovat hyvinkin linjassa esim. aikoinaan Etelä-Karjalan läänistä saatuihin tuloksiin.

Äitilinjojen haploryhmäjakautuma (mtDNA-testit)

Keitä ovat karjalaisten äidit? Tulokset äitilinjän haploryhmistä eivät tällä hetkellä poikkeaa juurikaan koko maan jakautumasta. Suurin mt-haploryhmä Karjala DNA -projektissa on H (”kantaäiti Helena”), osuus 40 %. Selkeä kakonen alueella - kuten koko maassa - on haploryhmä U (”kantaäiti Ursula”), osuus 27 %. ”Ursulan tyttärien” kansainvälisesti korkeaa osuutta Suomessa on pidetty saamelastaustaan viittaavana. Kuten koko maassa, äitilinjojen kirjo on mieslinjojen lukumäärää suurempi – vaimoja on haettu eri puolilta. Lukumäärät ovat vielä niin pieniä, että minkään pikkuryhmän poikkeavaan esiintymiseen (tai puuttumiseen) luovutetussa Karjalassa ei voi ottaa kantaa.

Luovutetun Karjalan eri osat

Tämänhetkinen aineisto (jäsenten sukujen asuinpaikat) on vielä suppea ja kohdistuu epätasaisesti luovutetun Karjalan eri puolille. Se ei vielä vakuuttavasti kuvaa alueen keskimäärästä asujaimistoa. Laatokan Karjalassa kiinnostus DNA-testeihin näyttää toistaiseksi olleen suurempaa kuin varsinkin Länsi-Kannaksella ja Raja-Karjalassa. Johtopäätöksiä koko aluetta kuvaavista ilmiöistä on syytä tehdä varovasti. Mutta jäsenmäärän (testiaineiston) kasvassa tietopohjakin vankistuu.

Viime talvena kysimme, voisivatko luovutetun Karjalan tunnetut ja omaleimaiset väestöhistorian vaiheet näkyä DNA-tutkimusten tuloksissa. Pähkinäsaaren rauha jakoi v. 1323 Karjalan ja karjalaiset kahtia, keskeltä Kannasta. Länsi-Kannas ja Viipurin Karjala tuli roomalaiskatoiselle (luterilaiselle) Ruotsille, itäpuoli Karjalaa

Karttakuvan ”Nuppineulat” kertovat, missä kunkin tällä hetkellä isälinjan DNA-testin tehneen miehen tunnetut sukujuuret ovat.

tuli ortodoksisen Novgorodin (Venäjän) valtaapiiriin. Rajasta tuli seuraaviksi 300 vuodeksi niin valtiollinen, uskonnollinen kuin kulttuurinen raja. Näkykö tuo jako ehkä väestön geeniperimässä?

1600-luvun alussa Ruotsi sitten valloitti Venäjältä itäisen osan Karjalaa (Käkisalmen läänin) ja hallitsi sitä 100 vuotta. Kirjoitettu historia tietää kertoa, että silloin tuon ”voittomaan” väestö vaihtui merkittävästi, paikoitellen lähes toisaalta. Käkisalmen läänin ortodoksista kantaväestöstä siirtyi joukko Venäjälle. Heidän tilalleen siirtyi luterilaisia perheitä ”Ruotsin Suomesta”, pääosin Savosta ja Viipurin Karjalasta. Näkykö tämä jotenkin nykyisten karjalaiskujen perimässä?

I-haplon asuinsijat pääosin Laatokan Karjalassa?

1600-luvun väestömuutos näyttäisi ainakin tämän artikkelin kirjoittajan mielestä näkyvän. Ei nyt vannota vielä kuitenkaan enempää.

Oheisessa karttakuvassa näkyy Pähkinäsaaren rauhan rajalinja. Se jakaa Karjalan kahtia. ”Nuppineulat” kertovat, missä kunkin tällä hetkellä isälinjan DNA-testin tehneen miehen tunnetut sukujuuret ovat. Useimmitenhan perinteisessä sukututkimuksessa päästään 1600–1700-luvulle. Karttaan on kolmioilla merkitty, missä asuivat testien osoittamat läntisen I-haploryhmän suvut. Ei voi välttyä paradoksaaliselta päätelmältä, että läntiset I-haploryhmän isälinjat ovat keskittyneet Pähkinäsaaren rauhan rajan itäpuolelle. Tämän kirjoittaja tulkitsee havainnon niin, että tuo läntisestä Kannaksesta poikkeava ilmiö syntyi 1600-luvulla, kun kanta-karjalainen väestö vaihtui Käkisalmen läänissä ”Ruotsista” tullessiin savolaisiin ja Viipurin karjalaisiin. Tulijoiden joukossa oli ilmeisesti ennestään alueella harvinaista I-haploryhmää (kuten kirjoittajan esi-isät). Länsi-Kannaksella ei tällaista ”verenvaihtoa” tapahtunut. Sehän kuului Ruotsille jo ennestään eikä sieltä lähdetty esim. Tverin Karjalaan. Johanneksesta

Nyt käytettävissä olevassa aineistossa näyttävät Laatokan Karjalasta olevat testitulokset painottuvan lukumääräisesti (vielä) liikaa suhteessa Länsi-Kannaksen, Viipurin alueen ja Raja-Karjalan tuloksiin. Pitäjäkohtaisesti on vielä uskalasta päätellä mitään niistäkään pitäjistä, joissa testejä on parhaimmillaan toista kymmentä, saati parin DNA-tuloksen pitäjistä. Toivottavasti vielä vähän ”nuppineuloja” sisältävät alueet aktivoituvat!

Testintekijän ei kannata epäillä sen vuoksi, että olisi omassa pitäjässään uranuurtajia. Testi kertoo perustiedot omista juurista tai esim. sukuseuran haarojen sukulaisuudesta, vaikka naapurit vielä eivät olisi heränneetkään. Lisätestit seudun suvuista tuovat sitten lisäarvoa niin itselle kuin Karjala DNA-projektille. Viipuri on tietysti suurena kaupunkina ja omaleimaisena väestökeskuksena oma asiansa. Mutta olisiko esim. lähialueen varhainen kansainvälisyys ja aavan meren läheisyys jättänyt leimansa myös johannekselaisen geeniperimään?

Karjala DNA – projekti tukee jäseniään

Projektissa jäsenet saavat apua tulosten tulkittamisessa niin muilta jäseniltä kuin projektin administraattoreilta. Jäsenet sijoitetaan testitulosten perusteella omiin haploryhmiinsä ja niiden alaryhmiin. Jäsen saa useimmiten suosituksen siitä, mitä jatkotestejä kannattaa teettää, mikäli haluaa täsmentää paikkaansa ”haplopuun oksalla”. Tulkinta-apua ja neuvoja voi kysyä internetissä Karjala DNA -projektin jäsenille tarkoitettulla palstalla tai Facebookin Karjala DNA -keskusteluryhmässä, joka on kaikille avoin - vaikka ei olisi testiä tehnytkaan tai sitten suoraan projektin administraattorilta (ahti.kurri@elisanet.fi).

– Ahti Kurri –

ESI-ISIEN JA -ÄITIEN JÄLJILLE

Hörkön sukuseuran lokakuaisessa jäsentapaamisessa aiheena oli opastus sukututkimuksen aloittamiseen. Asiantuntijoina olivat Marjatta Haltia, Reijo Hörkkö ja Sari Scimone. Heidän mukaansa ensimmäiseksi kannattaa haastatella suvun vanhimpia henkilöitä, kysellä suvun vaiheista ja arkielämän tapahtumista. Tärkeää olisi aina muistaa tallentaa löydetty tiedot esim. kirjoittamalla niitä muistiin. Asiantuntijamme korostivat useaan otteeseen, että paitsi jokaisen löydetyn tiedon kirjaaminen myös käytetyn lähteen muistiin merkitseminen on välttämätöntä. Vanhoista valokuvistakin voi olla apua.

Esimerkkitapaukseksi tilaisuudes-
sa otettiin **Taavetti** ja **Elin Hörkkö**.
Taavetti löytyi KATIHA:sta syntymä-
ajan ja asuinpaikan (Koskijärvi) mu-
kaan. Tietoja hänestä on lastenkirjassa
(LaKi) ja syntyneiden ja kastettujen
kirjassa (SyKa). Näin saadaan tietoon
kastepäivä, isä, hänen ammatinsa,
äiti, hänen tyttönimensä sekä kum-
mit. Rippikirjoista saattaa löytyä esim.
menestyminen rippikoulun eri aineissa.

tarkistamisella voi varmistaa, ettei ole tutkimuksessaan eksynyt harhateille.

Aineistojen lyhen- teiden merkityksiä

RiKi-lyhenne tarkoittaa rippikirjoja, joista selviävät ko. henkilön henkilötietojen lisäksi taitomerkinnät ("sisäluku", "Lutherin Katekismus" ja "käsitys") sekä kinkerilläkäyntivuodet. LaVa-lyhenne

522.

Tikkala N:o 1.

Kavonlinnan kirkkopöytäkirja
Ryötelts stift.

522. Kavonlinnan kirkkopöytäkirja Ryötelts stift.	Sääty ja nimi. Stånd och namn.	Kirkkopöytäkirja. Kirkkopöytäkirja.	Syntymä- Födelse.		Tulo sivulla tai seura- kuntaan. Ankomst från pag. eller förs.	Lähtö sivulla tai seura- kuntaan. Kuollut. Afgang till pag. eller förs. Död.	Lukutaito Läskunnighet.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.	Käsi- kirjoitus. Käskrift. Hän- nys- kirjoitus. Hän- nys- skrift.
---	-----------------------------------	--	----------------------	--	---	--	----------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Seuraavassa vaiheessa samalla hakumetodilla löydetään vastaavat tiedot ko. henkilön vanhemmista jne. Taavetin isovanhempien kohdalla päästiin syntymävuosiin 1835 ja 1843.

Suomen Sukuhistoriallisen Yhdistyksen digitoidut Johanneksen historiakirjat päättyvät vuoteen 1865 ja HisKin tiedot vuoteen 1906. Elin Hörkön tietoja ei siis ko. lähteistä löydy, sen sijaan KATIHA:ssa hänet on mainittu, sillä tietokannassa ovat 100 vuotta taaksepäin syntyneet (tällä hetkellä vuoden 1914 loppuun). KATIHA:n perusteella kuitenkin päästiin esivanhempien kohdalla syntymävuosiin 1829 ja 1842. Ilman tätä aineistoa olisi turvaututtava maakunta-arkiston palveluun.

tarkoittaa lastenkirjoissa tietoa henkilön vanhemmista, SyVa selvittää syntyneen isän tai äidin, ViLu on vihittyjen lueteloja KuHa käsittelee tiedot kuolleista ja haudatuista. Jopa kuolinsyy on joissakin tapauksissa merkitty, esim. tuolloin nuorikain ihmisiä manan majalle vienyt keuhkotauti.

Kirjaukset esipolvikaavioon

Rakennettaessa sukuselvitystä ns. esipolvi-kaavion voi laatia seuraavasti: arkin vasempaan laitaan merkitään keskelle lähtöhenkilö ja II sukupolvi niin, että nimen yläpuolelle tulee isä ja alapuolelle äiti. Seuraava sarakke on III sukupolvi eli isänisä ja -äiti sekä äidinisä ja -äiti. Jälleen seuraava sarakke käsittää IV sukupolven jne. Viuhka laajenee niin pitkälle kuin tietoa on aineistosta saatavilla. Myös netistä löytyy hyvä esipolvi-kaavio osoitteesta: <http://suvut.fi/data/esipolvitaulu.pdf>.

Kun digitoitu aineisto ei enää riitä, täytyy lähteä maakunta-arkistoihin, joista tutkimusluvan saatuaan voi jatkaa vanhojen kirkonkirjojen ym. lähteiden tutkimista.

Sukututkimuksen kiehtovuus perustuu paitsi esivanhempien selvittämiseen myös siihen, että se valaisee suomalaisten (ja karjalaisten) oloja ja elämää Suomen historian eri vaiheissa.

– Kaija Sipilä –

Digitoitu aineisto käyttöön

Tällä kertaa sukututkimustapaamis-
samme tutkailtiin, miten Internetin
avulla päästään sukupolvia taakse-
päin. Erilaisia tietokantoja on sähköi-
senä vapaassa käytössä jo melko paljon.
Lähteistä saa mm. seuraavia tietoja:
syntyneet ja kastetut, vihityt, haudatut,
pää-/riippikirjat, muutot seurakuntaan
tai seurakunnasta (= historiakirjat).

Digitaalisista lähteistä tilaisuudessa esiteltiin seuraavat:

I. Suomen Sukututkimusseuran Historiakirjojen hakuohjelma (HisKi)

2. Karjala-tietokantasäätöön toteuttama Karjala-tietokantahaku (KATIHA)

3. Suomen Sukuhistoriallisen Yhdistyksen digitoidut kirkonkirjat (SSHY)

4. Arkistolaitoksen Digitaal-iarkisto Kansallisarkiston Digitaaliarkisto (narc).

Kuva: Sari Scimone

Digitaalisista aineistoista löytyvät henkilöt, jotka ovat syntyneet Karjalassa ennen vuotta 1915. Jos haettu henkilö ei enää elä, tietoja kannattaa hankkia haastattelemalla suvun vanhimpia henkilöitä. Perheraamatuista, perukirjoista, kirkkoherranvirastosta ja hautakivistä saa lisävalaistusta haetuista henkilöistä. Nuorempaa arkistoaineistoa pääsee tutkimaan maakunta-arkistoissa.

Hakusanaongelma

Hakusanojen ongelmana ovat nimien monet eri kirjoitustavat. Papeilla oli tapana muuttaa nimiä ruotsinkielisiksi tai kirjoitustavassa saattaa olla inhimillisiä virheitä. Esim. **Kristian** voi olla myös muodossa **Ristian**. Nimihaussa kannattaa siis käyttää vain sanan alkua; esim. Taavetti-nimestä vain alkua 'Taa'. Tällöin tulee pitkä lista taa-alkuisia (Taavi ym.), mutta syntymäpäivä selvittää oikean henkilön. **Matti**-nimi on ruotsinkielisessä muodossa **Matts** tai **Mathias**, **Eero Erik**, **Eeronpoika Eriksson** jne. Koska samannimisisiä henkilöitä voi olla elänyt useita, haetun henkilön syntymäajan ja -paikan

**Männyn suku-
tapaaminen
19.9.2015 Malmin
lentokentällä ja
Ilmailumuseossa**

Tutustuimme pätevän oppaan avulla Malmin lentokenttään ja sen historiaan. Siirryttiin Ilmailumuseolle, jossa ruokailimme ja haastelimme kuulumiset.

Todella mukavaa, että pienessä
joukossa oli iso osa nuoria.

Kiitos helsinkikäisille!

– Juha Mänty –

A B C

KOULUMUISTOJA

D E F

Koulumuistot talteen

– Rauno Väntsi (s. 1937) –

Koulun vihkimis-juhla Lahdessa.

Koulumuistojani koko matkan varrelta

Ensimmäiseltä evakkomatkalta oli palattu takaisin Viipurin maalaiskunnan Korpelaan. Koti oli aluksi 4 m2:n lautakoppi, syksyksi yhden huoneen saunatupa. Meillä lapsilla riitti kaiveltavaa ja opittavaa kaikesta, mitä löytyi tuhkaista ja sotajäämistöä poteroista. Puhuttiin välirauhasta, mutta sotatoimet ja –uutiset toivat päivittäistä kiinnostusta lastenkin elämään. Kaikkea ei voinut salata.

Miehet olivat rintamalla eikä niitä usein tavattu. Lomia sai harvoin, kun taas vanhoja ukkoja ja invalideja löytyi joka kylästä. He olivatkin tärkeitä kasvattajia etenkin pojille.

Kuuluimme Ylä-Sommeen koulu-piiriin, jonka koulu sijaitsi meistä Korpelanjoen toisella puolen. Matkaa sinne tietä pitkin kertyi n. 3 km, mutta en tiedä siellä koskaan käyneeni.

Lukuhalu herää

Mikä liittyy lukemaanoppimiseni alkuun, se tapahtui jo syksyllä 1942, kun Koskijärveltä mammani **Alina Lenkkerin** veli **Konsta Lenkkeri**, kävi jostain syystä hevosellaan Mustharja-Tiltulla viikottain Viipurissa. Meille ei silloin kai vielä tullut lehtiä, mutta hän toi joka kerta jotain luettavaa, uutta tai vanhaa ja etenkin sellaista, missä kerrottiin sodan kulusta. Jouluksi saatiin ”Karjala”.

En vielä aluksi osannut lukea, mutta kun näin uudestaan ja uudestaan tuotujen lehtien nimen sekä toistuvia otsikoita jäivät ne mieleen. Toistuvia sanoja olivat myös: Viipuri, etulinja, kaatuneita, haavoittuneita, tykistö, lentokoneet, sotilaat ja nimitettyjä komentajia.

Opin kuuntelemalla ja katsomalla koko sanan. Tavauksesta en tiennyt mitään. Vähitellen ennen toista evakko-reissua luin suoraan.

Toinen evakkomatka

18.6. Aution lentokonehyökkäys määrättyyn kokoontumispaikkaamme sotki myöhäisen lähtömmä ja siellä äiti katosi. Hyppäsimme kaksi nappulaa kuormurin lavalta isojen kivien taakse ja kunnes pauke ja sekasotku olivat hävinneet, oli autot ja hevoskuormat kadonneet.

Olimme nyt yksin ja suuntasimme 3 km päähän kotipihalle, josko äiti etsisi meitä nyt sieltä. Koneet suuntasivat ylitemme kohti Viipuria, josta IT antoi niille vastusta. Pakenimme pellon lankkusillan alle. Illalla alkoi kahta puolta painaa hiippalakkaa myös kohti Viipuria. Olimme satimessa. Muutaman päivän ehkä jo seuraavan, ojaat pitkin ryömi kaksi sotilasta, jotka löysivät meidät ja noin kuukauden harhailun jälkeen ruohoa ja kuollutta hevosta syöden kuumeessa ja ripulissa vihollisten

linjojen takaa saavuiimme Vuokselle, joka ylitettiin tukkiin kietoutuneina vain muutamia kilometrejä siitä, missä ryssä yritti Äyräpään kohdalla tulla yli. Tulitus oli kahta puolta silmitöntä. Olin oppinut ”Eldanka järven jään”, ja kun lapset sitä suorastaan huutaen lauloivat samalla syöksen suomalaisia sotilaita kohti valkoista paidanhihaa heiluttaen, meidät napattiin syliin ja kuljetettiin Lappeenrantaan, ja vihdoinkin Ulvilaan keskusloulun eteiseen halkolaatikon päälle, josta Kaasmarkun kylän Prehtin talon invalidi-isäntä haki meidät kotiinsa. Oli sanonut: - Nämä ovat minun poikiani.

Prehtillä ja kouluun

Prehtillä kului aika syksyyn talon töissä tavallamme auttaen. Äidistä emmekä isästä olleet kuulleet mitään. Meidät oli majoitettu suuren salin taakse toiseen peräkammareista. Kun kuljimme salin läpi syömään toisen pään isoon ruokatuspaan, silmäni vilkuilivat salin kirjahyllyä. Talonväki ihmetteli hidastelua ja kysyivät, olisinko halunnut katsoa joitakin kirjoja. Niissä ei kyllä olisi paljon kuvia. ”Satakunnan kansa” kiinnosti myös. Heidän hämmästyksensä oli suuri, kun sanoin, että osaanhan minä lukea.

- Mitä, minkä ikäinen sinä olet?

Kun kerroin pienikokoisena ikäni, ilmeet hölmistyivät.

- Silloinhan sinun pitäisi olla koulussa! Koulut ovat alkaneet jo melkein kuukausi sitten.

Alkoi vipinä.

- Mitähän sinulle pantaisiin päälle!

Nuorin tyttäristä lähti käymään Ulvilan kaupoissa ja seuraavana aamuna kuljimme käsi kädessä Kaasmarkun koululle, jonne oli noin kilometrin matka.

Suosion keskipisteeksi

Koulussa alkoikin hässäkkä. Siellä ihmeteltiin tuloani. Pyysin vanhalla johtajaopettajalta lykkäystä koulun alkuun, sillä olisin jotenkin halunnut etsiä vanhempiani.

- Kyllä heidät varmaan löydetään. Mutta kerrohan, miksi tulet nyt vasta kouluun.

Sitten oli kerrottava koko evakkomatkan kulku aina kierroksesta venäläislinjojen takaa ryömien nälässä, kuumeessa ja ripulissa heiniä ja kuollutta hevosta syöden sekä tukista kiinni pitäen Vuoksen ylitys kuolemaa koko ajan peläten molempien rintamien tullen toisiaan.

Ollaan sankareita

Koulun oppilaat sekä opettajat kuuntelivat silmät pyöreinä kertomaamme, kunnes johtajaopettaja kertoi kaikille, miten olimme tulleet Viipurin läheltä Korpelan kylästä, missä paljon suomalaisia sotilaita oli otettu vangiksi tai kaatuneet.

-Veljeksillä oli ollut monta kertaa suojelusenkelit mukanaan, hän sanoi.

- Ja sitten tuo Viipuri. Se oli paljon suurempi kaupunki ja pitää myöntää, että kauniimpikin, kuin tämä meidän Pori. Ikävä kyllä, nyt tuo suuri Venäjä on vienyt ja tuhonnut tuon meidän Viipurin ja samalla myös Raunun perheen kodinkin. Rauno on nyt monen evakkopojan tapaan aloittamassa kouluaan täällä Satakunnassa. Otetaan heidät kaikki ystävällisesti vastaan!

Ja niin kävi, kertaakaan minua ei ole kiusattu. Usein sain kertoa lisää evakkomatkastamme ja kotiseudustani.

Osasin lukea paremmin kuin muut ekaluokkalaiset ja kirjoitin tekstaamalla. Olin myös hyvä laulamaan, piirtämään ja juoksemaan. Toiset juoksivat kengillään, minä sipaisin remmikengät jalastani ja pinkaisin nopeammin kuin monet ylempiluokkalaiset.

Useat oppilaat olisivat halunneet minut viereensä istumaan tai sisääntulotuloon. Ensimmäisessä joulujuhlissa lausuin runon, olin kuvaelmassa sekä lauloin. Olisin halunnut laulaa jonkin sotilaslauluista, mutta ohjattiin kuitenkin toisin. Lauloin sitten tunnilla.

Vanhemmat löytyvät

On pitkä tarina, miten vanhemmat vihdoin löysivät meidät. Isä vasta vuoden vaihteessa. Kaikki luulivat toistensa kuolleen pommituksissa. Oli muutto edessä Järvenpäähän ja sieltä Sipooseen. Sen kevään aikana en voinut aloittaa koulua, sillä sairastimme pitkän hinkuyskän.

Vasta seuraavana syksynä alkoi koulu onneksi Tuusulan puolella Haarajoen supistetussa koulussa, jossa oppilaiden paljoudesta huolimatta oli vain yksi opettaja. Siellä saatiin opetusta tunti viikossa. Naisopettaja oli pelottavan iso ja pelottavia olivat hänen kurilliset keinonsakin, jos niitä kenen kohdalle sattui. Olkoon nyt kertomatta.

Koulumatka oli auraamatonta tietä suksin tai kävellen noin neljä kilometriä. Kotona oli osallistuttava jo alle kymmenvuotiaana aamulypsylle ennen kouluun lähtöä ja koulun jälkeen metsätöihin justeerin toisessa päässä tukin kaatoon ja toisella hevosella tukinajoon sirkkelille. Kun koti rakentui aivan alusta alkaen niin raivaamalla kuin rakentaen, vei se lapsiltakin kohtuuttomasti voimia sekä koululäksyihin tarvittavaa aikaa.

Koulu vaihtuu

Neljättä kouluvuotta en saanut aloittaa enää Haarajoen koulussa. Siirtoväen lapsia oli niin paljon, ettei yksi opetta-

ja selvinnyt. Sipoon rajan tuntumasta siirrettiin oppilaat paikalliseen ruotsinkieliseen kouluun tai Nikkilään, jonne matkaa 16 kilometriä.

Isä koetti ensin olisimmeko voineet aloittaa lähellä sijaitsevan ruotsinkielisen koulun.

Pari viikkoa kesti. Veljeni oli aloittanut ensimmäisen luokan. Hän ei puhunut siellä mitään, ei kenellekään, vaikka kuka olisi kysynyt, ei kovistellenkaan. Välitunnilla joku tyttö talutti häntä kädestä pitäen. Suomen sanaa ei saanut kuulu missään. Koulussa oli pari ”suomalasta”, jotka sen vuoksi olivat ”jäljessä” vähän kaikessa. Kun erehdyin heiltä välitunnilla kysymään jotain suomeksi, sain valtavan ojennuksen ja uhkailun, ettei näin saanut toistua.

Sitten tapahtui vahinko: Kysyin jotain uudestaan omalla kielelläni, Siitä seurasi karttakepin sivalluksia pulpettiin ja sain seistä välitunnit pulpetin vieressä jommankumman opettajan valvonnassa. Aluksi sain opetella virren säikeistöjä ruotsiksi.

Kaksi viikkoa kestätyäni löin repun kotona lattiaan sanoen, etten ikinä enää mene siihen kouluun. Johtajaopettaja ilmoitti kotiin, että mistä nyt tämä. Mehän olimme niin hyvin edistyneet. Tämä oli ensimmäinen kerta kun koskaan koimme rasisimia.

Nikkilään kouluun

Nikkilään! Siellä olivat suomalainen ja ruotsinkielinen koulu, vain aita välissä. Hyvä olikin, sillä keneltä ensin koulu päättyisi, odottaisivat tiellä ja tappelu alkaisi. Sitä kesti, kunnes isompaan vahinkoon niiden oli loputtava.

Opetus oli lähes täysin ulkoa oppimista, mutta niin hyvää käsityön opettajaa kuin silloin Nikkilän suomenkielisessä koulussa, minulla ei ole koskaan ollut.

Ensimmäisenä vuonna Nikkilässä asuimme keskeneräisessä talossa suomalaisperheessä, josta koululle noin kolmisen kilometriä. Jaoin huoneen vanhan mummon kanssa, joka kuorsasi aivan hirveesti ja yhteinen pissaämpäri teki olon tosi tympeeksi ja nukahtamisen vaikeaksi.

Pientä käsirahaa saimme papilta, kun kävimme vanhan kirkon vintillä hajottamassa naakan pesiä.

Linja-auto-kuljetukseen

Nikkilän toinen kouluvuosi saatiin vaihdetuksi linja-autokuljetukseen. Matkaa oli n. 16 kilometriä. Tie oli sitä mitä kapea soratie silloin oli syrjäkylälle. Veljekset Koskisen auto oli yleensä niin

täysi, että useita aikuisia seisoi auton takana lasketulla tavaratelineellä pidellen kiinni koukuista, jotka olivat polkupyöriä varten. Isommat koululaiset halusivat aikuisten kanssa istua auton katolla pidellen kiinni taakkatelineen kaiteista, joskin nopeus oli tuskin hevosen ravia.

Oppikouluun

Yritin oppikouluun Järvenpään Yhteiskouluun. Tilat olivat olemattomat ja Sipoon puolelta kehoitettiin pyrkimään Korsoon. Matka sinne oli hirveä eikä minkäänlaista kuljetusta. Pyrin, turhaan! Kun vaan pyrin ja pyrin, kuuden luokan jälkeen tulokseni olivat niin huomattavat, että sanottiin:

- Jos saisit suoritettua kevään ehtolaiskurssien aikana kuukaudessa ruotsin ja matematiikan kurssin, pääsisit suoraan toiselle luokalle!

Ja voi sitä pänttystä kevään pakollisten kevättöiden lisäksi. Joillakin kutosien, seiskan arvosanoilla aloitin toisen vuosikurssin.

Mutkia matkaan

Eteneminen sujui useimmissa aineissa kiitettävästi, tai ainakin hyvin, paitsi kun isää yöt pitkät etsiessä ja äitiä suojellessa usein torkuin tunneilla. Eräänkin opettajan lausuma oli:

- Ellei Väntsi jaksa olla tunnillani hereillä, voi kävellä ovesta ulos, kuuluiko!

En maininnut kenellekään, miksi en aina jaksanut pysyä hereillä. Siksi suoritin ehtojakin, vaikka keskiarvot yli kahdeksan.

Rehtori puuttui asiaan

Kun rehtori sai tietää kotiloistamme, hän pyysi kotiinsa luokseen ja sanoi, etten näin jaksa jatkaa. Voisit keskeyttää lukion ja haet seminaariin. Sinä olet sopiva opettajaksi ja lukeminenkin käy ollessa pois kotiympäristöstä. Sinulla on vahvoja kaikki aineet, mitä opettaja tarvitsee ja muistakin tulet varmasti selviämään.

En ollut heti innostunut, mutta hän piti päänsä. Yhdessä kirjoitimme hakupaperit ja helposti selvitin hakukokeet Heinolan seminaariin. Pingotin niin, että vinkui. Arvosanat olivat sellaiset, että niillä mentäisiin mihin tahansa. Valmistuin keuhällä 1962.

Äitimme uupui itkien 41-vuotiaana ja loppui syksyllä 1959.

Koppasin kumppanikseni samalta luokalta karjalaistytön Sulkavalta ja välillä yhä opiskellen eteenpäin on rehtorina ura vienyt aina eläkkeelle asti.

Oikealla Rauno Väntsi (11 v) ja hevoset, Harjun rautiastamma Kaijalasta sekä valkea sotahevonen. Kuvassa myös kirjoittajan isä Sulo Väntsi, serkku Rauli ja tati Aino Tiihonen tyttärensä Virpin kanssa.

A B C

KOULUMUISTOJA

D E F

Ämmäsuomäen tytön opintie

Johanneksen Vaahtolan koulu 1942-1944

Keväällä oli palattu evakosta. Kesän aikana oli rauniolle rakennettu uusi koti, tosin tilapäiseksi tarkoitettu. Syksyn tultua alkoi mieltäni jännittää meno kouluun, ensimmäiselle luokalle. Kirjaimet kyllä tunsin, mutta lukea en osannut. Niinpä sitten 15. lokakuuta olin äidin kanssa Valkoisella talolla ilmoittautumassa Vaahtolan alakansakouluun. Myöhemmin saamastani ruskeakan-tisesta oppilaskirjasta selvisi, että olin Vaahtolan koulun 1659. oppilas.

Neuvostoliittolaiset olivat rakenta-neet Vaahtolan ja Metsäkyllän välille omituisen näköisiä kaksikerroksisia pytinkejä. Yhdestä sellaisesta tuli kou-lurakennus lähes kahdeksi lukuvuodek-si. Ensimmäinen opettajani oli **Milma Keppo**. Tuntuu aivan uskottomalta, miten niissä olosuhteissa pystyttiin toi-mimaan. Niin vaan opittiin lukemaan ja laskemaan, sekä kaikkea muuta opetus-ohjelmaan kuuluvaa kovilla pakkasilla lapaset käsissä ja karbiidilamppujen valossa. Toiselle luokalle tuli opettajaksi **Anna Nikku**. Hän on jäänyt muistoihini erittäin innostavana opettajana.

Vaahtolaan oli aloitettu rakentaa kou-lutaloa, oikein tiilestä. Hienohan siitä tulikin, kalliiksi sanoivat. Pari kuukaut-ta siinä ihanuudessa ennätettiin olla. Koulun vihkiäisetkin ennätettiin viet-tää. Alakoulu oli siis käyty, mutta missä jatkettaisiin. Sitä ei tiedetty silloin, kun kuorma-auton lavalta katsottiin kuinka rakas Johannes jäi taakse.

Paimion Vistan koulu 1944-1945

Kesäkuussa olimme tulleet Paimion Vistalle. Kesän aikana minua vaivasi koti-ikävä ja huoli sinne jääneestä kis-sastani. Olin monesti katsellut kirkon luona olevaa komeata valkoista koulua, jonne pitäisi mennä. Tulihan se syksy ja koulu alkoi. Pelotti. Opettajakseni tuli **Heikki Aarela**, suoraan sodasta. Lähtihän se koulunkäynti jotenkuten sujumaan. Eivät kouluaineet tuottaneet vaikeuksia, mutta muuten oli vähän ankeaa. Kuulin silloin tällöin ”toi kar-jalainen”. Olihan mukavaakin. Sain olla mukana näytelmässä, jossa meidän luo-kan tytöt esittivät kukkia. Olin kullero, kreppipaperista tehdyt vihreä hame ja keltainen pusero roolivaatteina. Keväällä täytin 10 vuotta.

Kaarinan Ylikylän koulu 1945-1946

Syksyllä muutimme Kaarinan Rauha-linnaan. Avautui tilaisuus tutustua **Armfelt**-suvun kartanomaailmaan. Mieliin painunut kokemus. Koulukin

Vaahtolan uusi kansakoulu 1944

alkoi. Ylikylän koulurakennus oli pitkä, matala puurakennus mäen kupeessa. Sisustukseltaan aika vanhanaikainen, mutta ei opetukseltaan. Siitä piti huo-len lähes eläkeikäinen opettaja **Saima Hallbom**. Hän oli hyvä opettaja, joka kävi kevtlukukaudella yhä vaativam-maksi meidän muutaman kohdalla, joiden tiesi yrittävän oppikouluun.

Sinä talvena oli harvinaisen paljon lunta, joten hiihtoa harrastettiin melkoisesti. Jopa niin, että minäkin jouduin osallistumaan elämäni ainoisiin hiih-tokilpailuihin, jopa koulujen välisiin.

Ylikylän koulusta jäi mukavat muistot.

Turun Tyttölyseo 1946-1949

Keväällä olin tullut hyväksytyksi kome-aan koulutaloon Samppalinnan mäellä. Tiesin, että tyttölyseon keskikoulu kes-täisi kuusi vuotta, mutta sinne tuli men-tyä, koska meitä oli useampia samalta luokalta Ylikylän koulusta. Olihan se melkoinen haaste maalaistytölle, iso, vanha, arvostettu turkulainen koulu arvokkaine opettajineen. Mutta me kar-jalaisethan olemme oppineet sopeutu-maan. Koulunkäynti lähti luistamaan. Murrekin oli alkanut jo hyvin sujua, nimittäin kodin ulkopuolella. Kotona piti haastaa karjalaa.

Koulumatka oli luku sinänsä. Linja-autot Turun ja Kaarinan välillä tulivat tutuiksi. Jo toiselta luokalta lähtien pol-kupyöräily syksyisin ja keväisin kuului koulumatkoihin. Minkäänlaista kiel-teistä ei noista kolmesta vuodesta jäänyt opettajien eikä luokkatovereitten taholta mieleen. Turkulaiset fliikat olivat kivoja.

Lappeenrannan Tyttölyseo 1949-1952

Loppukesästä perheemme teki radi-kaalin ratkaisun ja hankki oman kodin Lappeenrannasta. Minun onnekseni täälläkin oli tyttölyseo, joten koulun-käynti siltä osin jatkui hyvin. Kouluolot olivat tosin kaksi vuotta melko heikot. Käytössä oli entinen kansakoulu, lyseon alivuokralaisuus ja helluntaiseurakun-nan rukoushuone. Niiden väliä sitten kuljettiin.

Aluksi luokkatoverit ja joku opettaja-kin ihmettelivät, etten puhunut Turun murretta, vaikka sieltä tulin. Vuoden 1951 syksyllä päästiin muuttamaan uu-teen komeaan kouluun. Se oli minulle jo toinen aivan uusi koulurakennus.

Se vuosi oli viimeinen oppikoulussa.

Lappeenrannan Kauppaopisto 1952-1954

Minulla ei ollut mitään tulevaisuuden suunnitelmia. Niinpä pyrin kauppaopis-toon ja pääsin sinne. Jälleen edessä oli vanha, entinen kansakoulurakennus. Nyt oli lyhyin kaikista koulumatkoistani, vain noin puoli kilometriä. Siirryin siis aikuisopiskelun puolelle. Vanhimman ja nuorimman luokkatoverini ikäero oli 11

vuotta. Kaupalliset aineet olivat tieten-kin pääasia. Kielten kohdalla minulla oli hyötyä tyttölyseosta.

Opiston rehtori, kaupallisten aineit-ten vaativa opettaja oli viipurilaisläh-töinen **Martti Kärmeniemi**. Kerran tunnilla hän kesken kaiken kysäi si ketkä olivat lähtöisin rajan tuolta puolelta. Olihan meitä joitakin. Hän halusi tietää mistä sieltä. Vastattuani, että olen Johanneksesta, hän kysyi tie-sinkö Kaislahden hovin. Sanoin tietä-väni. Hän kertoi, että **Huidun** pojat

olivat hänen koulutovereitaan Viipurin Lyseosta ja hän oli vierailut monta ker-taa Kaislahdessa. Huomasin hänen kat-seessaan jonkinlaista haikeutta. Koitti 22. toukokuuta. Seisoin päästötodistus kädessäni. Edessä työelämä, joka alkaisi heti. Onneksi paikka oli tuttu edellisestä kesäharjoittelusta.

Opintiestäni jäi eri vaiheista kaiken muun lisäksi elämänikäisiä ystävyys-suhteita, joista olen erittäin kiitollinen.

– Eeva-Leena Onnela –

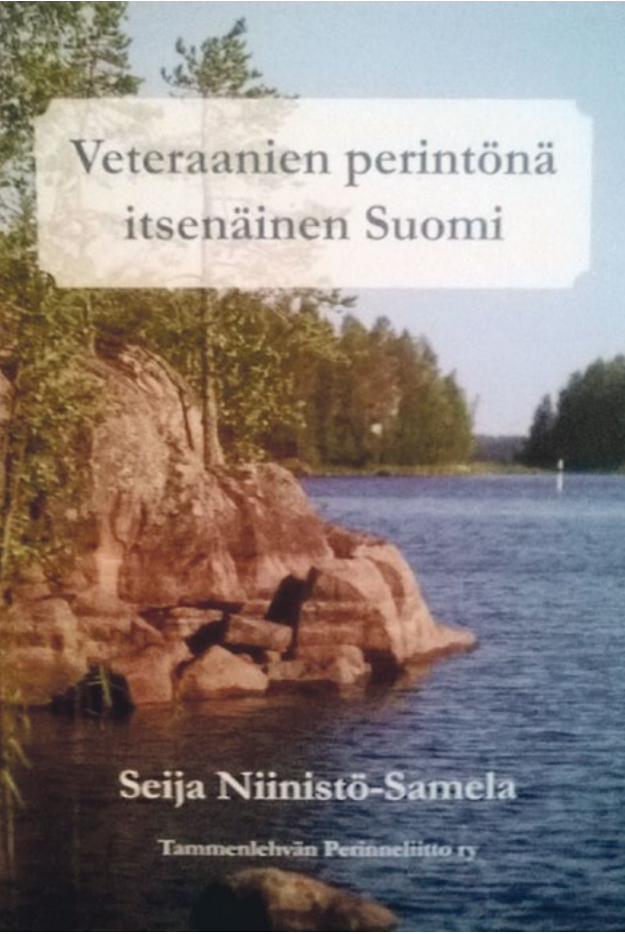
Tunnistatko Rokkalan koululaisia?

Salolainen Leila Sainio pistäytyi toimistossa mukanaan kuva Rokkalan koululaisista. Kuvassa on v. 1923 syntyneitä oppilaita, takarivissä äärimmäisenä vasemmalla Harald Elonmaa. Leilan äiti Hilikka Saaristo o.s. Kosonen on keskimmaisessä rivissä 4. vasemmalta. Keitä ovat muut? Jos tunnistat vaikka vain yhden henkilön, ota yhteyttä Johannekselaisen toimi-tukseen Myllytie 1, 21500 Piikkiö. Puhelin: 02 4795 118, email: johannesseura@elisanet.fi.

Kuvateos veteraanien merkityksestä itsenäiselle Suomelle

Tammenlehvän Perinneliiton kustantamana on vuonna 2015 valmistunut Veteraanien perintönä itsenäinen Suomi -kuvakirja. Espoolainen Seija Niinistö-Samela on laatinut sodanaikaisia sukupolvia kunnioittaen kirjan tekstin ja laadukkaasta kuvituksesta on vastannut Juha Samela.

Kirjan lähestymistapa sotiemme veteraanien merkitykseen itsenäisyytemme puolustamisessa tulee parhaiten esille tekstin laatijan lukijoille osoittamissa alkusanoissa:

”Tämä kirja kertoo sotiemme veteraanien työstä ja uhra-uksista sekä heidän perinnöstään jälkipolville. Veteraanien perintönä saamme elää itsenäisessä Suomessa. Vuosina 1939 - 45 käytyjen sotien aikana veteraanit puolustivat Isänmaatamme voimiaan säästämättä. Sodan jälkeen veteraanisukupolvien miehet ja naiset tekivät suuren jäl-leenrakennustyön, jonka ansiosta saamme elää nykyisessä hyvinvointivaltiossa.”

Kirjassa kuvataan kansamme jokapäiväistä elämää niin etulinjassa kuin kotirintamalla ja yhteisiä ponnistuksia sodasta rauhaan. Ansaittua arvostusta halutaan osoittaa sodassa kaatuneiden muistolle sekä taisteluissa vammautuneille. Talvi- ja jatkosodan evakkotaipaleet, miehityt alueet ja sanellut rauhanehdot valtavine sotakorvauksineen sekä sodanjälkeisenä kansallisen eheyden voimannäytteenä karjalaisen siirtoväen asuttaminen ja maan jälleenrakenta-minen tulevat kirjassa kuvailluiksi.

Myötäelävän tekstin sekä valokuvien ansiosta yhä nuo-remmatkin lukijat voivat saada käsityksen maamme raskaista sotavuosista, ja samalla he näin osaltaan huolehtivat veteraa-niperinnön säilymisestä ja siirtymisestä tuleville polville.

Veteraanisukupolven merkitystä ei unohdeta. Veteraaniperintönä itsenäinen Suomi - kirjaa voi tiedustella Tammenlehvän perinneliitosta osoitteesta pekka.holopai-nen@tammenlehva.fi

– Hannu Salminen –

Pitäjältä veti väkeä

Lietolaiset aktiivit järjestivät syksyn aikana kolmiosaisen esityssarjan 1920-30 -lukujen Karjalasta. Viipuri vei yhden illan, Laatokan ympäristö toisen ja lokakuun alussa olivat yhteisesittelyssä Johannes, Koivisto sekä Kuolemajärvi. Toteutuksen taustavoimina olivat Lieto-opisto ja Lauri Nautelan museo, jonka tiloihin kokoonnuttiin. Sisältöä rakensi Karjala-teemoista jo aikaisemminkin tuttu kansalaisopistoveteraani Ilkka Virta.

Kiinnostus karjalaiseen perinnetietoon pääsi yllättämään järjestävät tahot. Viimeisimmän pitäjällä edellä Turun Sanomat viestitti tapahtumasta sen verran näkyvästi, että paikalle tuli väkeä tuplamäärä. Käytössä olivat pääkatso, sivukatsomo, seisomakatsomo sekä seisomapaikat pelkällä äänellä. Kuten arvata saattaa, tunnelma oli tiivis ja korkealla. Ja kuten arvata saattaa, Johannes-taustaisia oli yleisöstä merkittävä osa – oltiinhan keskellä johannekselaisten sijoitusalueita.

Ilkka Virran karjalaiset juuret liittyvät isovanhempien kautta Viipuriin ja Johannes tuli kuvaan mukaan heidän kesäkotinaan. Sukulaisuussuhde toi isovanhempien perheen – myös Ilkka Virran äidin – moniksi kesäkausiksi Vaahtolaan **Kochin** huvilan yläkerran asukkaiksi. Tämä lasinpuhaltajasu-vun talo sijaitsee vain parin kivenheiton päässä kirkonmäeltä. Myös omissa opinnoissaan Ilkka Virta on käsitellyt karjalaisuutta eli väitöskirjatasolla karjalaislasten tuloa väliaikaisten asuinseutujen kansakouluihin sodan vuosina. Turun työväenopisto tuli hänen rehtorivuosiensa tutuksi monista Karjala-aiheisista seminaareista tai luentoteemoista.

Kolmen mittavan pitäjän esittely samassa paketissa reilussa puolestoista tunnissa on melkoinen haaste, lähestyi aihetta miltei suunnalta hyvänsä. Nyt edettiin aakkosjärjestyksessä ja normaalikäytännön mukaisesti eniten aikaa riitti ensimmäiselle, vähiten viimeiselle olleelle Kuolemajärvelle.

Ilkka Virta kuljetti kuulijoita pitäjissään kyläkohtaisesti. Tällä tavalla välttyttiin katsomasta asioita vain sen osalta mikä kirkontornista näkyi. Kylien runsaus pisti silti ohittamaan osan Johanneksenkin kylistä, lähinnä Rokkalanjoen keski-juoksulta. Kuvakavalkadin avittamana tuli tietoa torielämästä, urheilusta, paikakunnan palveluista, teollisuudesta, merihenkisistä elinkeinoista, harras-

tuksista, liikenneoloista, kouluista ja seurakuntaelämästä.

Milloin ja mihin ensimmäinen sähkövalo

Johanneksen Sähkö Oy:n perustaminen 1930 sai Ilkka Virran pohdiskelemaan

Ilkka Virta.

saattaneet olla sähkön suhteen liikkeellä jo varhaisvaiheessa, mutta pitkiä linjanvetoja ne ovat siinä tapauksessa tarvinnut. Jos tästä aiheesta on täsmätietoa saatavissa, laittakaa lehden kautta yhteiseen jakoon. Joka tapauksessa kunnallisen sähköyhtiön perustaminen johti tasapuolisesti pitäjän alueen sähköistymiseen 30-luvun aikana, myös saaristokylissä. Pitäjähistorian mukaan vain Huunonsaari oli talvisodan edellä ilman sähköä ja sinnekin olivat linjanvedot juuri alkamassa.

Koiviston alueen kyläluku oli vielä suurempi kuin naapurinsa, siksi kyläkohtaiset asiat vilahdivat varsin nopeassa tahdissa. Huomionarvoista on kuitenkin muistaa, että Koivisto ehti elää myös kaksijakoista kauppalaan ja maalaiskunnan yhteiselämää vuodesta 1927 alkaen. Kauppalassa oli asukkaita noin 2500 ja kymmenkertaisesti suuremmalla maalaiskunnan alueella noin 9.500. Koivistolaisen aktiivileijon kautta monet esityksen kuvat ja tarinat tarkentuvat tai varmentuvat. Kuolemajärven kuvat kulkivat noin 20 minuutissa. Siinä ajassa kuljettiin valtaisa matka Viipurin rajoilta Kämärästä kirkonkylän kautta Suomenlahden rannoille Seivästölle ja Muurilaan. **Agricola** sai patsaansa ja Summa paikkansa. Tulimme taas kertaluokkaa tietävämmäksi vanhan naapurimme elämänmenosta.

Illassa ehdittiin jo väläytellä lisäesityksen järjestämistä, kun kaikki eivät katsannolle asti mahtuneet. Jää nähtäväksi ja lehden palstoilla asiasta viestitetään, sikäli kuin tiedetään ja ilmestymisen kannalta ehditään. Kotiseutu tutuksi –sarjan jatkamista kannattanee Johannes-Seurankin taas harkita, sen verran vahvaa osallistumisen intoa ilmassa oli aistittavissa.

– Hannu Rastas –
Kuvat: Sari Scimone

Johannekselaisiksi tunnustautuneita osallistujia.

Kesämuistoja: Pieni ”Johannes-reissu”

Lähdettiin **Arton** kanssa Kaarinasta Kukkolan kadulta Saloon suuntaan. Vähän ennen Saloa on Kirjolan tienviitta. Siitä jatkoimme kymppitielle. Forssan jälkeen poikettiin vasemmalle kohti Iittalaa. Jonkin matkan päässä oltiinkin jo Hannukkalan tienhaarassa. Tie oli aika vaatimaton, eikä varsinaista kylää ollut. Tavattiin vain puita lastaava kuorma-auto.

Naivistit Iitalassa -näyttelyssä oli kaksi kaunista Viipuria esittävää taulua. Sitten Hämeenlinnaan viemään täti-**Helmille** muutama mustikkalitra. Takaisin kymppitielle ja Rengossa poikkesimme muistomerkillä, joka on Renko-Seuran toimesta pystytetty neljälle sodissa kaatuneelle **Niemisen** veljeksien kotitalon paikalle.

Päivässäkin ehtii moneen paikkaan, kun ajoissa lähtee.

– Riitta Kukkonen –

Evakkolapset ry ja Someron Karjalaseura ry:n syysseminaari Muurlan Opiston Isontalon salilla Lauantaina 14.11.2015 klo 9-15

Seminaarin ohjelma

- 9.15 Kirjautuminen ja tulokahvit
- 10.00 Seminaarin avaus
- 10.15 Evakkolasten matkoja kotiseuduille, **Lauri Kosonen**
Tervehdys Evakkovaellukselta 2015, Porkkalasta **Lena ja Berndt**
Vertaiskokemuksia Virosta, kirjailija, elokuvatuottaja **Imbi Paju**
- 11.00 Lounas
- 12.00 Musiikkia
- 12.45 Kokemuksia ja muisteloita, toimittaja, eläkeläinen **Jaakko Salonoja**
- 13.00 Pielisen balladi, Kalevalamittainen kansanruno, kirj. **Kaisu Pato-Oja**, lausunta **Eeva Härö**, musiikki **Harry Mälkki**
- 14.00 Kutsu Evakkovaellukselle 2016, **Eija Järvinen**
- 14.30 Päätöskahvit

Seminaarin hinta

20 euroa sisältää ohjelman lisäksi lounaan ja 2 x kahvi.

Ilmoittautuminen

Ilmoita tulostasi maanantaihin 9.11 mennessä, puh. 044 758100 tai toimisto@muurlanopisto.fi

Ilmoita samalla mahdollinen erityisruokavaliosi

Lisätietoja voit tiedustella toimistotamme toimisto@muurlanopisto.fi 044 758 1500, 02 -728 1500

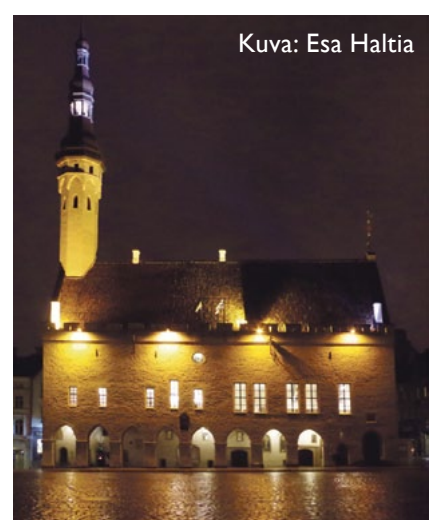
Matkoja Johannekseen ja Viipuriin 2016 toukokuussa

5.-7.5.	helatorstai-la hotelli Lokki	20.-22.5.	pe-su hotelli Viipuri
20.-22.5.	pe-su hotelli Lokki	27.-29.5.	pe-su hotelli Lokki
20.-22.5.	pe-su hotelli Victoria	27.-29.5.	pe-su hotelli Viipuri

MATKATOIMISTO VISTAMATKAT

Kysy lisää – varaa Vistamatkoista tai **Liisa Katajaiselta** (puh.040 7410425). Vistamatkat • Vistantie 24 Paimio puh. 02 477 5600 (ma-pe klo 9-16)

TALLINNA HOTELLIMATKAT 7-8.11. Isänpäivä ja Martin Markkinat / 21-22.11. / 28.-29.11. / 5.-6.12. / 12.-13.12. / 19.-20.12. Hotellit Viru/Euroopa / My City / Vana Wiru alk. 135 €/hlö	PÄIVÄMATKAT 10.11. / 1.12. / 15.12. Lauantai: 28.11. / 5.12. alk. 55 €/hlö JOULUMATKA 23.-26.12. hotellit Viru, Euroopa, Vana Viru! alk. 279 €/hlö
Toimistomme avoinna ma-pe klo 9-16 VARAA HETI! 02 477 5600 Myös muina aikoina: 040 580 7343 www.vistamatkat.fi	

Kuva: Esa Haltia

Muisteluita Johanneksen Haltioista

Uskelan Haukkalan kylään tuli joulukuussa 1939 yhteensä 57 johannekselaista, joista kymmenen tuli kotitalooni Kauhalle. Vanhin oli talollinen Juho Haltia, syntynyt 22.7.1877 Haltiansaarella. Mukana olivat hänen tyttärensä Alma, Hilma, Tyyne ja Lyyli sekä Tyynen tyttäret Tuulikki, Taimi, Seija, Leena ja Hilikka.

Alma jäi Kauhalle vuoteen 1956 asti. Alman sisaret Hilma, Lyyli ja Tyyne sekä veljet Erkki ja Einari asettuivat sodan jälkeen Paimioon. Tyyne oli naimisissa Toivo Haltian kanssa ja heille syntyi tyttöjen lisäksi kaksi poikaa, Veikko Ruskolla ja Hannu Paimiossa. Tuulikki ja Taimi olivat myöhemmin lyhyitä aikoja töissä Kauhallä, Seija vietti useita kesiä siellä.

Seija

Minä olen syntynyt vuonna 1940, Seija oli viisi vuotta vanhempi. Minulla ei ollut vielä sisaruksia, joten Seija oli iso-siskoni. Seija puhui Erkki-enostaan ja minäkin rupesin sanomaan häntä enoksi. Meistä on useita kuvia yhdessä. Kävimme oikein Smirnoffin valokuvaamossa Salossa vuonna 1945 ja siinä olemme kuin oikeat siskokset! Sama ilme kummallakin ja piippauskampaus. Seija avioitui piikkiöläisen Rauno Lindroosin kanssa ja sai kaksi poikaa. Rauno ja Seija työskentelivät Raunon isän perustamassa Lindroosin puutarhassa ja Seija möi tuotteita Turun torilla. Nyt puutarhaa hoitavat kolmannessa polvessa pojat Jussi ja Ismo. Olimme kirjeenvaihdossa Seijan kanssa, koska asuin kaukana Sotkamossa.

Alma

Alma oli minulle ja pikkuveljelleni Antille kuin toinen äiti, sanoimme häntä Ammaksi. Puhuin pienenä sujuvaa karjalan murretta. Alma vietti lyhyet kesälomansa Paimiossa Hevonpäässä ja otti joskus minut ja veljeni mukaansa sinne. Samassa talossa joen rannalla asuivat Alman veljet Einari ja Erkki vaimoineen sekä siskot Hilma ja Lyyli. Einari ja Liisa olivat lapseton pari ja muistan, miten Liisa leikki meidän kanssamme. Liisan veljentytöt Marja ja Tuula Lemmetty vierailivat myös usein Hevonpäässä. Erkillä ja Sirkalla oli oma huone talossa ja siellä oli eksoottisia tavaroita, joita Erkki oli tuonut matkoiltaan, kun oli merimies. Erityisesti muistan värikkään seinävaatteen.

Kun Erkin tytär Eija vietiin Jakobin kirkkoon kastettavaksi, minä olin Alman mukana. Kävin Alman kanssa myös Tyyne-siskon ja siskontyttöjen Tuulikin ja Taimin kodeissa. Veljeni ajatteli pienenä, että Haltiat ovat sukulaisia ja sukulaisilta he minustakin tuntuivat. Kauhan ruokapöydässä oli 1940-luvulla ja 1950-luvun alkupuolella monta henkeä, koska maataloissa oli siihen aikaan paljon työvoimaa. Alman oli aina mietittävä, mitä tehdä ruoaksi niistä vähistä tarpeista, mitä siihen aikaan oli

saatavana. Alma teki tavanomaisten ruokien lisäksi potlohkkoa, merimiespihviä, karjalanpiirakoita ja piimäpiirakkaa. Joskus kävin Alman kanssa sienessä ja marjassa ja sitten saatiin sienikastiketta ja mustikkapiirakkaa.

Alma Haltia, "Ammä".

Kuva ylhäällä vasemmalla: Smirnoffin valokuvaamossa 1945.

Kuva yllä: Leikkimökin ovella.

Kesällä 1969 Alma hoiti pieniä poikiani Kauhallä. (Kuva vasemmalla)

Hevonpäässä kesällä 1954. Vasemmalta Alma, Erkki, Eija, Hilma, Liisa ja Einari Haltia, edessä Lyyli Haltia, Antti Vilhonen ja Liisan veljentytöt Marja ja Tuula Lemmetty.

17.3.1950 Kauhan vieraskirjassa on teksti: Emännöitsijä Alma Haltia. 10-vuotista uskollista palvelusaikaa kunnioittaen ja juhlien Alla on 83 nimeä, ensimmäisenä kirkkoherra Aulis Zidbeck.

Vuonna 1956 Alma lähti Paimioon ja oli siellä töissä Lähtenmäellä siskonsa Lyylin kanssa. He ostivat kerrostaloasunnon Vistalta ja kävin heitä siellä tapaamassa. Olin Alman kanssa kirjeenvaihdossa ja Seija, Alma ja Lyyli lähettivät äidilleni Lumilla Vilhoselle joulukortteja.

Kesällä 1969 Alma tuli Kauhallä hoitamaan pieniä poikiani, kun vietin siellä kesälomaani. Vuonna 1976 hän vietti siellä 75-vuotispäiväänsä. Kun Alma kuoli, olin veljeni ja äitini kanssa hautajaisissa. Tulin sinne yöjunnalla. Suru oli suuri.

– Riitta Tuomi –

Rauhallinen iltapäivä Kauhan vanhassa tuvassa noin vuonna 1952. Vasemmalta Alma, Lumilla ja Antti Vilhonen.

JOHANNES-SEURAN PERINTEINEN TALVIRISTEILY: TURKU – TUKHOLMA – TURKU

Baltic Princess sunnuntai 7.2.– maanantai 8.2.2016

Risteilyn hinta: 65 €/hlö 2 hengen A-hytti, 78 €/hlö 1 hengen A-hytti, 103 €/hlö DeLuxe-hytti

Hintaan sisältyy: • Tervetulomalja • Meriaamiainen • Yhteinen tilaisuus uusitulla ohjelmalla (Kaikilla tilaisuus muistella koti-Karjalaa ym.).

Ilmoittautumiset ja maksu 22.1.2016 mennessä.

Maksu Johannes-Seuran tilille TOP Kaarina IBAN: FI87 5710 8350 4278 97
BIC: OKOYFIHH. Merkitse viestikenttään maksamiesi osallistujien nimet.

Ilmoittautumiset:

Raija Kärpijoki, puh. 050-490 7355

Yrjö Ahjosaari, puh 040-550 5128

Lähtö sunnuntaina 7.2. 2016 klo 20.15 Baltic Princess. Kokoontuminen terminaaliin viimeistään klo 19.30. Risteilyohjelma ja kellonajat jaetaan terminaalissa.
Paluu Turkuun on 8.2. 2016 klo 19.15.

TERVETULOA!

JOHANNES-SEURA RY • Ohjelmatoimikunta

Johannes-Seuran joulukahvitilaisuus maanantaina 14.12.2015 klo 12 – 17 seuran toimistolla, Myllytie 1 Piikkiö. Tervetuloo kahvil!

★ Johannes-Seuran PIKKUJOULUA vietetään ★ sunnuntaina 29.11.2015 klo 16 alkaen Piikkiön Pontelassa

★ Ohjelma: ★

Riisipuuroa ja kakkukahvit • Arpajaiset
Musikki: Armas Jansson
Pikkupaketti mukaan pukinkonttiin ja arpajaisvoitoksikin.
Liput 15 € sisältävät puuron ja kakkukahvit.

Tervetuloa!
Johannes-Seura ry • Ohjelmatoimikunta

Autokorjaamo Testipiste M. Hiiri

Hallimestarinkatu 22
20780 KAARINA

Puh. (02) 243 5585

Faksi (02) 243 5100

Gsm (0400) 824 767

markku.hiiri@testipiste.fi

Päätilän koulupiiriläisten Syystapaaminen 14.11.2015 Littoisten monitoimitalossa klo 13-17.

Hei, Sinä nuori: Tervetuloa mukaan vaalimaan vanhempien koulu- ja sukumuistoja laulun ja tarinoitten lomassa!

Uuraan saariston väki viettää yhteistä joulujuhlaa Helsingissä, Karjalatalon Yläsalissa, lauantaina 12.12.2015 kello 13.00.

Kaikki saaristolaiset tervetuloa! Pieni paketti pukinkonttiin!

– Uuraalaiset ry –

Saarelaisten pikkujoulu

Saarelaisten pikkujoulua vietetään lauantaina 19. 12. klo 13.00 Johannes-Seuran toimistolla Myllytie 1 Piikkiö.
Joulupuuro ja kakkukahvit. Hinta ilmoitetaan lehden seuraavassa numerossa. Tuo pieni paketti joulupukin konttiin.
Ilmoittautumiset 15.12. mennessä Liisa Katajaiselle puh 040-7410425.

Tervetuloa!

Haluan olla mukana joulukuun Johannekselaisessa julkaistavissa joulutervehdyksissä.

Tiedot toimitettava marraskuun aikana toimistoon tai lehtitoimikunnalle. Tiedot voi laittaa myös sähköpostitse osoitteeseen: johannesseura@elisanet.fi.

Nimi:

Osoite:

.....

.....

Maksu 3 € suoritetaan käteisellä seuran toimistossa ()

Peritään vuoden 2016 lehtilaskun yhteydessä ()

Joulutervehdys voimassa toistaiseksi,
maksu lehtimaksun yhteydessä ()

Kirjoitathan selkeästi, mieluummin isoin kirjaimin.

Johannekselainen

Johannekselainen ilmestyy n. 10 kertaa vuodessa

Kustantaja ja julkaisija:

Johannes-Seura ry

Toimisto:

Myllytie 1 (Kirkonkulma) 21500 Piikkiö, puh. 02-4795 118

Avoinna: keskiviikkoisin klo 12-17 ja kuukauden ensimmäisenä

ja kolmantena arkilauantaina klo 10-15. (ks. sivu 2)

www.johannes.fi

sähköposti: johannesseura@elisanet.fi

Päätoimittaja:

Hannu Rastas, Saksantie 89, 21500 Piikkiö

Puh: 050-3541 363

Sähköposti: hannu.rastas@dlc.fi

Lehtitoimikunta:

Marjatta Haltia, Liisa Katajainen, Sari Scimone,

Kaija Sipilä ja päätoimittaja.

Lehden toimittajia:

Kaikki lukijamme, johannekselaiset ja heidän ystävänsä.

Ilmoitushinnat: 0,55 €/palstamm (perusteena 4-palstainen sivu,

palstan maksimileveys 70 mm).

Säännöllisistä jatkuvista ilmoituksista alennus.

Kuolinilmoitukset: *Leveä palsta (Kapea palsta)*

- korkeus enintään 8 cm = 65 € (40 €)

- korkeus enintään 10 cm = 85 € (50 €)

- korkeus enintään 12 cm = 100 € (60 €)

Kiitosilmoitukset: 5 €.

Tilaushinnat vuonna 2016:

Vuosikerta 30 € Suomi ja Ruotsi, muut maat 35 €.

Piikkiön Osuuspankki FI54 4714 1020 0595 46.

Toimituksellinen aineisto:

Lukijoiden kirjoituksia ja kuva-aineistoa otetaan muokattavaksi jul-

kaisemista varten tai julkaistavaksi sellaisenaan.

Vastuu ja päätökset julkaisemisesta ovat toimituksen. Julkaisemisen

jälkeen alkuperäiset kuvat palautetaan,

muu aineisto pyydetään.

Vastuu ilmoituksista:

Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti

ei vastaa. Ilmoituksen poisjäämisestä tai muusta julkaisemisesta sat-

tuneesta virheestä lehden vastuu rajoittuu enimmillään

ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

Taitto: Esa Haltia

Sata-Pirkan Painotalo Oy